

LIETUVA SIEKIA DIDESNĖS
ES FINANSINĖS PARAMOS

Penktadienis, spalio 18 d. (Briuselis). Spalio 18 d. Europos Vadovų Tarybos (EVT) posėdis buvo skirtas aptarti klausimams, susijusiems su ES strategine darbotvarke, daugiamete finansine programa 2021–2027 metams ir klimato kaita.

Lietuvos Respublikos Prezidentas Gitanas Nausėda susitikime akcentavo sąžiningo ir subalansuoto ES biudžeto siekiamybę.

Lietuvos vadovas susitikime pasisakė už sąžiningą ir subalansuotą ES biudžetą. „ES pirmininkaujančios Suomijos ir Europos Komisijos pateikti pirminiai siūlymai nėra priimtini Lietuvai, ypač dėl nepakankamų tiesioginių išmokų žemės ūkiui. Europos Sąjungos narės neturi vystyti dviem greičiais. Būtina numatyti tinkamą sanglaudos, žemės ūkio politikos ir tokių ES darbotvarkės prioritetų kaip klimato kaita ir inovacijų plėtra finansavimą“, – sakė Prezidentas.

Prezidentas pažymėjo, kad būtina dėti visas pastangas tiek ES viduje, tiek tarptautiniu mastu, siekiant pereiti prie žalios, švarios ir saugios energetikos.

Būtina priimti visus reikiamus sprendimus, kad ir ES kaimynystėje esančios šalys laikytųsi aukščiausių tarptautinių aplinkosaugos standartų.

„Itin svarbu, kad ES rodytų lyderystę įgyvendinant Paryžiaus susitarimus bei pereinant prie žaliosios ekonomikos. Ši lyderystė turi remtis saugių technologinių sprendimų įgyvendinimu bei siekiu, kad ir trečiosios šalys laikytųsi aukščiausių tarptautinių aplinkosaugos standartų.

Tinkamas finansavimo skyrimas strateginėms politinėms kryptims svarbus ir klimato kaitos tikslams užtikrinti. Šalies vadovo teigimu, klimato neutralumo tikslai susiję su parama žemės ūkiui ir sanglaudai, todėl finansavimo mažinimas atsilieps ir klimato kaitos tikslams bei įsipareigojimams Bendrijai. Lietuva yra patvirtinusi, kad iki 2050 m. pereis prie anglies dvideginio emisijų neutralumo šalįje.

EVT posėdis buvo pradėtas strateginės darbotvarkės prioritetų pristatymu.

Prezidento komunikacijos grupė

Į LIETUVĄ ATVYKSTA JAV ROTACINIŲ
PAJĖGŲ KARINĖ TECHNICA

Spalio 20–21 d. keliais ir geležinkeliu atvyksta Jungtinių Amerikos Valstijų (JAV) rotacinių pajėgų technika. Karinės technikos kolonos važiuos šiaurinės ir rytinės šalies dalies pagrindiniais keliais su Lietuvos kariuomenės Karo policijos ekipažų palyda, o sunkioji karinė technika bus gabenama geležinkeliu.

Spalio 14 d. į Lietuvą pratyboms su mūsų šalies ir sąjungininkų kariais atskrido pirmieji JAV kariai – dalis bataliono dydžio vieneto, kuriame bus per 500 JAV Sausumos pajėgų karių. Į Lietuvą JAV Sausumos pajėgų kariai atvyksta kaip operacijos „Atlanto ryžtas“ dalis ir treniruosis čia iki kitų metų pavasario.

Lietuvoje treniruosis JAV

kariuomenės 1-osios divizijos 9-ojo pulko 1-asis batalionas, kuris dislokuotas Fort Hoode, Teksaso valstijoje. Karinis vienetas atsigabens ir savo sunkiąją techniką: apie 30 tankų „Abrams“, daugiau nei 20 pėstininkų kovos mašinų „Bradley“, kitas priemones.

Bataliono kariai ir karinė technika išsidėstys Lietuvos kariuomenės Gen. S. Žukausko kariniame poligone Pabradėje.

Planuojama, kad JAV sunkusis batalionas Lietuvoje bus dislokuotas iki 2020 m. pavasario. Būdami Lietuvoje JAV kariai bendradarbiaus su Lietuvos kariais, keisis patirtimi įgyvendinant Lietuvos kariuomenės Sausumos pajėgų mechanizacijos projektą. Lietuva atvykstan-

Lietuvos Prezidentas Gitanas Nausėda dalyvavo Europos Vadovų Tarybos posėdyje. *Lietuvos Respublikos Prezidento kanceliarijos nuotr. / Robertas Dačkus*

LIETUVOS PREZIDENTAS:
„BREXIT“ SUSITARIME YRA TAI, KO TIKĖJOMĖS

Ketvirtadienis, spalio 17 d. (Briuselis). Lietuvos Respublikos Prezidentas Gitanas Nausėda dalyvauja Europos Vadovų Tarybos (EVT) posėdyje, kuriame Europos lyderiai patvirtino ką tik pasiektą „Brexit“ susitarimą tarp Jungtinės Karalystės ir Europos Sąjungos. Galutiniam jo įgyvendinimui trūksta tik Europos Parlamento ir Jungtinės Karalystės parlamento ratifikavimo.

Šalies vadovo teigimu, esamas susitarimas yra gera žinia Europos Sąjungos narėms: „Europos Sąjunga vienbalsiai sutarė, kad susitarimas veda į konstruktyvų „Brexit“ scenarijų, kuris užtikrins visos Bendrijos, įskaitant ir

Lietuvos, interesus. Lietuvai itin svarbu ir toliau išlaikyti dinamiškus Lietuvos ir Jungtinės Karalystės santykius saugumo, gynybos, finansų, ekonomikos, prekybos srityse. Šis sutarimas, jei jis bus patvirtintas Europos Parlamento ir Jungtinės Karalystės parlamento, svarbus ir tuo, kad jis leis užtikrinti Lietuvos piliečių, gyvenančių Jungtinėje Karalystėje, teises“. Vykusiame Šiaurės ir Baltijos valstybių vadovų susitikime, kuriame dalyvavo ir Airijos Ministras Pirmininkas, aptarti ES daugiametės finansinės perspektyvos, strateginės darbotvarkės, plėtros, „Brexit“ ir klimato kaitos klausimai.

Europos Vadovų Tarybos sesijoje daug laiko skirta

klausimams, susijusiems su Turkijos veiksmais Sirijoje bei jos vykdomais grėžimo darbais Kipro ekonominėje zonoje, ES plėtra, MH-17 byla, migracijos politika.

Kalbėdamas darbo sesijoje Prezidentas pažymėjo, kad ES iki šiol įgyvendinta atvirų durų politika naujoms narėms demonstruoja dideles paskatas šalims vykdyti reikalingas reformas, kurti gerovę bei prisideda prie saugios Europos kūrimo. „Nors šiandien nepavyko priimti sprendimo dėl narystės ES pradžios su Albanija ir Šiaurės Makedonija, tikiu, kad prie šio klausimo bus grįžtama kitais metais“, – sakė Prezidentas.

Prezidento komunikacijos grupė

ES NARĖS ATVĖRĖ KELIĄ „BREXITO“
SUTARTIES PATVIRTINIMUI

Europos Sąjungos (ES) šalys narės spalio 20 d. atvėrė kelią Europos Parlamentui ratifikuoti „Brexit“ susitarimą, kuris praėjusią savaitę pasiektas su Jungtinės Karalystės premjeru Borisu Johnsonu. Tačiau bloko narės nepriėmė jokio sprendimo dėl Londono prašymo atidėti skyrybas po spalio 31 d.

Trumpame susitikime su Micheliu Barnieru, Sąjungos vyriausiuoju derybininku „Brexit“ klausimais, ES ambasadoriai formaliai inicijavo ratifikacijos procesą, skelbia anoniminiai šaltiniai.

Ateinančiomis dienomis Europos Sąjungos Vadovų Tarybos pirmininkas Donaldas Tuskas tarsis su ES lyderiais dėl Londono prašymo atidėti

„Brexit“ datą. Esą bus atsižvelgiama į tai, kaip toliau klostysis įvykiai Didžiojoje Britanijoje.

Pasak kito ES diplomatinio šaltinio, situacija Jungtinėje Karalystėje yra „labai neaiški“, todėl Sąjunga dabar nenorėjo spręsti dėl termino atidėjimo, kol tuo metu britų parlamentas ims ir ratifikuos sutartį.

Anot pastarojo šaltinio, neatmetama, kad abi pusės gali užbaigti ratifikacijos procesą iki spalio 31 d., tačiau gali būti įvykdytas ir „techninis“ pratęsimas, siekiant užbaigti procesą.

Tiek Europos, tiek ir Jungtinės Karalystės parlamentai turi ratifikuoti naują „Brexit“ susitarimą - kuriuo pakeičiama anksčiau sudaryta sutartis.

ELTA

Pratyboms su Lietuvos ir sąjungininkų kariais atskrido pirmieji JAV kariai.

JAV ambasados nuotr.

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

LR Užsienio reikalų ministerija informavo, kad spalio 18 dieną LR URM Komunikacijos ir kultūrinės diplomatijos departamentas **neplatino pranešimo spaudai apie ketinimą steigti JAV karinę bazę Lietuvoje**. Tikėtina, kad tai yra kompleksinė kibernetinė-informacinė ataka. Šį įvykį tiria kompetentingos institucijos.

Lietuvos Krašto apsaugos sistemos vadovybė priėmė sprendimą atsisakyti Lietuvos kariuomenėje šiuo metu naudojamų sovietinių sraigtasparnių Mi-8 ir pradėti derybas dėl naujų karinių sraigtasparnių įsigijimo. Naujieji universalūs kariniai sraigtasparniai būtų naudojami paieškos ir gelbėjimo darbams, Lietuvos kariuomenės ir NATO priešakinių pajėgų bataliono užduotims vykdyti.

Lietuvos teisėsauga nutraukė tyrimą, kuriuo aiškinosi į Europos Parlamentą kandidatuoti siekusio **Stanislovo Tomo** galimą sukčiavimą, skelbia naujienų portalas **15min.lt**. Į teisėsaugą kreipėsi apgautais pasijutę asmenys, jie aukojo S. Tomui po 50 eurų už pažadus europinėse institucijose ir teismuose siekti, kad Lietuvos valstybė pareiškėjams pakeltų pensijas. Pasak portalo, tyrėjai nustatė, kad per du kartus į jo sąskaitas grynaisiais buvo įnešti 4,6 tūkst. eurų. Tyrėjams pavyko nustatyti tik tuos žmones, kurie patys pervedė įvairias sumas S.Tomui, tačiau tyrimu nepavyko išsiaiškinti, kiek pensininkų iš tiesų jam sumokėjo, nes dalis pinigų į sąskaitas įnešti grynaisiais.

Partiją „Tvarka ir teisingumas“ paliko du parlamentarai Juozas Imbrasas ir Algimantas Dumbrava, prieš mėnesį pasitraukę iš „tvarkiečių“ frakcijos ir prisijungę prie frakcijos „Lietuvos gerovei“. Rugsėji iširus „Tvarkos ir teisingumo“ frakcijai Seime, partijos pirmininkas R. Žemaitaitis dirba Mišrioje Seimo narių grupėje.

Nerimstant aistroms po neeilinio Seimo posėdžio, kurio metu nepavyko nuversti Seimo Pirmininko **Viktoro Pranckiečio**, „valstiečių“ lyderis **Ramūnas Karbauskis** teigė, kad toliau bus siekiama ne tik V. Pranckiečio, bet ir **Remigijaus Žemaitaičio** atstatydinimo.

Lietuva ir Rusija susitarė apsisiekti dėl šnipinėjimo nuteistais asmenimis. Lietuva Rusijai turėtų perduoti prieš dvejus metus nuteistą Rusijos federalinės saugumo tarnybos agentą **Nikolajų Filipčenko**, o Rusija – 2016 metais nuteistą Lietuvos piliečius **Jevgenijų Mataitį** ir **Aristidą Tamošaitį**. Į mainų susitarimą taip pat įtrauktas Rusijoje nuteistas Norvegijos pilietis ir dar vienas Rusijos pilietis.

Po savaitės Lietuva iškilmingai atsisveikins su paskutiniuoju Aukštaitijos partizanų **Antanu Kraujeliu-Siaubūnu**. Jo sesuo sako, kad pagaliau bus iššęstas 1965-aisiais žuvusiam broliui duotas pažadas tinkamai jį palaidoti. A. Kraujelio-Siaubūno – išskirtinės asmenybės partizaniniame judėjime – palaikai buvo rasti birželį. A. Kraujelio palaikai rasti Antakalnio Našlaičių kapinėse, vos už maždaug 38 metrų nuo tos vietos, kur aptikti ir partizanų vado Adolfo Ramanausko-Vanago. Pasak archeologo Gintauto Vėliaus, teko ištirti daugybę duomenų ir istorinių dokumentų, kurie atvedė būtent čia. A. Kraujelis-Siaubūnas prie miško brolių prisidėjo 1948-ųjų rudenį, buvo itin sunkiai sugaunamas – slapstėsi iki 1965-ųjų kovo. Paskutinysis Aukštaitijos partizanas A. Kraujelis-Siaubūnas bus pašarvotas Šventojo Igno bažnyčioje spalio 25 d., penktadienį, o kitos dienos rytą – iškilmingai palaidotas Antakalnio kapinėse.

Parlamente kelią skinasi valdančiajai koalicijai priklausančios Lietuvos socialdemokratų darbo partijos (LSDDP) noras deleguoti savo atstovą į Vyriausiąją rinkimų komisiją (VRK). Seimas pritarė atitinkamų įstatymo pataisų pateikimui, toliau projektus svarstys Seimo komitetai. Už pataisas balsavo 55 parlamentarai, prieš buvo 22, 18 susilaikė. Pagal pataisas, atstovus į VRK deleguotų partijos, turinčios savo frakcijas Seime. Šiuo metu atstovus į VRK po rinkimų deleguoja partijos, gavusios Seimo narių mandatų daugiamandatėje rinkimų apygardoje. Užpernai nuo Lietuvos socialdemokratų partijos atskilusi LSDDP yra vienintelė partija Seime, turinti savo frakciją parlamente, bet nedalyvavusi Seimo rinkimuose.

Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų bendrijos „Lietuvos krikščionys demokratai“ pirmininku išrinktas Seimo narys **Paulius Saudargas**. Taip nubalsuota spalio 19 d., įvykusioje rinkiminėje-ataskaitinėje konferencijoje. Bendrijos nariai taip pat išrinko pirmininko pavaduotojus, naujos sudėties Tarybą ir Valdybą, diskutavo visuomenei aktualiais klausimais. Pirmininko pavaduotojais tapo **Valentinas Stundys**, **Antanas Čepononis**, **Laurynas Kasčiūnas**, **Audronė Baronienė**, **Vitalijus Satkevičius** bei **Loreta Kudarienė**.

Parengta pagal Lietuvos žiniasklaidos pranešimus

LIETUVOJE LANKĖSI JAV KONGRESO NARIŲ PATARĖJŲ DELEGACIJA

JAV pareigūnai susipažino su saugumo padėtimi Lietuvoje ir Baltijos jūros regione, priemonėmis kovojant su dezinformacija.

LR URM

Spalio 5 - 8 dienomis Lietuvos Respublikos Seimo, Užsienio reikalų ministerijos ir ambasados Vašingtone kvietimu Lietuvoje lankėsi JAV Senatorių ir Atstovų Rūmų narių patarėjų delegacija. Vizito metu JAV pareigūnai susipažino su saugumo padėtimi Lietuvoje ir Baltijos jūros regione, priemonėmis kovojant su dezinformacija, aptarė dvišalių santykių perspektyvas, energetinio, ekonominio ir kibernetinio saugumo klausimus, santykius su Rusija, situaciją Rytų partnerystės šalyse ir kitas tarptautinės politikos aktualijas.

JAV pareigūnų delegaciją sudarė trijų JAV Senatorių ir keturių Atstovų Rūmų narių ir JAV Kongreso Helsinkio komisijos, kuri teikia rekomendacijas saugumo stiprinimo ir JAV bei Europos valstybių bendradarbiavimo gynybos ir saugumo srityse klausimais, atstovai. Daugumą sudarė

dirbantys Senato ir Atstovų Rūmų gynybos, užsienio reikalų, asignavimų, finansų ir teisės komitetų narių biuruose. Delegacijoje buvo keturi respublikonų partijos atstovai ir trys priklausantys demokratų partijai.

Vizito Lietuvoje metu JAV Kongreso patarėjai Lietuvoje susitiko su Užsienio reikalų ir Krašto apsaugos ministerijų vadovybe, Lietuvos Respublikos Seimo Užsienio reikalų, Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetų ir Tarpparlamentinių ryšių su JAV grupės vadovais ir nariais, Lietuvos Respublikos Prezidento patarėjais, Vyriausybės kanceliarijos atstovais, dalyvavo apskrito stalo diskusijose su Nevyriausybinių organizacijų atstovais. Svečiai iš JAV dalyvavo Vilniuje surengtame Ministrų lygio susitikime Transatlantinės partnerystės bendradarbiavimo klausimais, kuriame dalyvavo Lietuvos

Prezidentas Gitanas Nausėda, užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius ir JAV energetikos sekretorius Rick Perry. Delegacija taip pat lankėsi NATO pajėgų integravimo vietoje (NFIU), kuriuos Aljansas 2015 m. įsteigė Vidurio ir Rytų šalyse narėse, reaguodamas į kintančią saugumo aplinką regione.

JAV Kongreso patarėjai taip pat apsilankė Panerių memoriale, kartu su Lietuvos diplomatais simboliškai pagerbė generolo, kovų už JAV nepriklausomybę didvyrio Tado Kosciuškos atminimą, susipažino su Lietuvos istorija ir kultūra.

Pastaruoju metu JAV Kongreso narių patarėjų vizitai į visas Baltijos šalis rengiami du kartus per metus. Vizitai organizuojami bendradarbiaujant kartu su Latvija ir Estija. Apsilankę Lietuvoje JAV Kongreso narių patarėjai vyks į kitas Baltijos šalis.

LR URM

PAŠLIJUS SANTYKIAMS SU TURKIJA, JAV SVARSTO SAVO GINKLUOTĖS SIRIJOS PAŠONĖJE LIKIMĄ

Turkijos pietuose esanti oro pajėgų bazė nuo 2016-ųjų nepavykusio perversmo kelia dilemą amerikiečiams – ką daryti su netoli Sirijos esančiomis bombomis šalyje, kurios karinė operacija piktina sąjungininkus, o politinė istorija pasižymėjo politiniais neramumais.

Pasak „New York Times“, JAV Valstybės ir Energetikos departamentai slapčia svarstė apie galimybes perkelti apytikriai 50 taktinių branduolinių ginklų iš Inčirliko bazės, įkurtos per 400 km nuo pasienio su Sirija. Apie šią bazę išgirdo

ir Lietuva, kai spalio 18 d., penktadienį buvo paskleista melaginga žinia apie branduolinės ginkluotės tariamą perkėlimą į šalį iš Turkijos. Žiniasklaidą pasiekęs esą Užsienio reikalų ministerijos pranešimas įvardytas kibernetine ataka.

Kaip „New York Times“ sakė anoniminis aukšto rango pareigūnas, Inčirliko branduoliniai ginklai šiuo metu esą yra tarsi Recep Tayyip Erdogan savotiški įkaitai. Juos išgabenti reikštų *de facto* nutraukti Turkijos ir JAV sąjungą, juos palikti – išsaugoti pažeidžiamą

vietą, dėl kurios jau seniai privalėta imtis veiksmų.

Amerikiečių ir turkų santykiai leidžiasi nuokalne jau kurį laiką – po bandymo nuversti Recep Tayyip Erdoganą pastarasis apkaltino JAV gyvenantį įtakingą dvasininką Fethullah Guleną ir jo šalininkus, bet Vašingtonas jo išduoti nė nesvarsto. Pragmatizmą vertinantis Donaldas Trampas (Donald Trump) nebuvo toks atlaidus, kai NATO narė Turkija šią vasarą pragmatiškai pasirinko rusiškas raketų sistemas vietoje amerikietišką. **LRT**

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

DIRVA

TEL. (216) 531-8150
FAX (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010

19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija „Viltis“, Inc.

Algirdas V. Matulionis, pirmininkas / president

Gediminas Markevičius, redaktorius / editor

2713 West 71st St, Chicago, IL 60629-2005

E-mail: dirva.redaktorius.chicago@gmail.com

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices.
Published bi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn.
VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$2.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirmą klasę - \$78.
Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiro numerio kaina - \$2.00.
Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu, ne visada sutampa su redakcijos nuomone. Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

AR TAIP, AR TAIP – BLOGAI!

Nesuprantu aš žmonių – tai jie piktinasi Europos Sąjunga ir giria JAV, tai jie koneveikia amerikiečius, pritardami ES vyraujančioms antiamerikietiškos nuotaikoms. Pavyzdžiui, ne kartą teko girdėti pasipiktinimo pilnas kalbas, kad amerikiečiai kišasi į arabų reikalus, dalyvauja kariniuose veiksmuose Afganistane, Irake, Sirijoje ir pan. Bet vos tik JAV prezidentas D. Trampas (Donald Trump) paskelbė išvedantis karius iš Sirijos, tuoj pasipylė kaltinimai, kad išduodami sąjungininkai kurdai, padėję kovoje su „islamo valstybe“ (ISIS). Bet neteko girdėti pasiūlymų, kaip padaryti, kad ir vilkas būtų sotus, ir avis sveika. Reikalas tas, kad Turkija pradėjo karinius veiksmus Sirijoje, kurie nukreipti prieš kurdus. Akivaizdu, kad turkai turi savų išskaičiavimų, tačiau jų sprendimas imtis karinių veiksmų papiktino demokratinį Vakarų pasaulį. Teko reaguoti ir amerikiečiams: pasak politologo Lino Kojalos, „JAV prezidentas Donaldas Trampas paskelbė apie sankcijas Turkijai dėl šios karinių veiksmų - pavadintų „destabilizuojančiais“ - šiaurinėje Sirijos dalyje: sugrąžinami tarifai plieno produkcijai; stabdomos derybos dėl prekybinio susitarimo; pritaikomos sankcijos konkretiems su sprendimų priėmimu Turkijoje susijusiems asmenims (atvykimo į JAV draudimas ir pan.). Tai šio toks pripažinimas, jog ne viskas Sirijoje po skubaus JAV karių atitraukimo yra gerai. Bet paties karių sugrąžinimo fakto Trampas pabrėžė nekeisiantis - to ir negalime tikėtis iki prezidento rinkimų likus vos 385 dienoms”.

Tiesą sakant, D. Trampo veiksmai tokie nenusipėjami, kad niekas iš politologų nesiima prognozuoti, kas bus ateityje vienu ar kitu klausimu, o ką jau bekalbėti apie eilinius socialinių tinklų politikierius, kurie susiskirstę į dvi stovyklas – „tramperius” ir „antitramperius”. Vieniems Trampas yra genijus, kitiems – kone Putino agentas. Tiek vieni, tiek ir kiti randa tam argumentų...

Tą patį galima pasakyti ir apie rinkimus Lenkijoje – kaip bebūtų keista, Lenkijos dabartinę valdžią liaupsina tie, kas neseniai piktinosi lenkais, neva jie kėsina į mūsų Vilnių ir Vilniaus kraštą, į mūsų rašybą ir valstybinę kalbą, o visi, kas siekia gerų santykių su lenkais, yra Lietuvos išdavikai.

Atidžiau pasižiūrėjus, akivaizdu, kad liaupsintojai mato tik socialinę dabartinės Lenkijos valdžios politiką, tačiau nepastebi kitų dalykų, pavyzdžiui, demokratijos naikinimo, konkrečiai – žodžio laisvės varžymo (teigiama, kad radijas ir televizija tapo valdžios propagandiniais įrankiais, spaudžiami ir laikraščiai), siekio kontroliuoti teismų sistemą. Kai kas sakys, kad, tarkim, teismų sistemos reforma padės lenkams apsivalyti nuo „komunistinio paveldo” teisėsaugoje, tačiau ko bus verta ta „apsivalymo” akcija, jeigu į pensijon išvartų teisėjų vietas atsisis vienintelės partijos PiS atstovai? (O tokių kalbų teko girdėti pačioje Lenkijoje – į atsakingas pareigas skiriami ne kompetentingiausi, bet partijai priklausantys žmonės.) Beje, ir dėl socialinės gervės kilimo Lenkijoje – eiliniai žmonės, be abejo, džiaugiasi didinamomis pensijomis ir algomis, o štai verslininkai sako pradėję kaupti eurus, nes „nežinia, kaip čia bus su zlotu,

BALTARUSIJOS GRĖSMĖS IR GALIMYBĖS

Pastarosiomis savaitėmis Lietuvoje vykstanti intensyvi diskusija apie politiką Baltarusijos atžvilgiu svarbi keliais aspektais. Pirmą, nepaisant egzistuojančių takoskyrų bei prasiveržiančių emocijų, ji nėra paviršutinė ir joje jau buvo išsakyta daug itin vertingų argumentų. Antra, kiekviena kokybiška diskusija veda link brandesnio, labiau apmąstyto ir pasverto rezultato link. Trečia, iš naujo sukalibruoti politiką Baltarusijos atžvilgiu reikia tiek dėl smarkiai pakitusių išorinių veiksnių, tiek ir dėl būtinybės apginti svarbiausius ir net gyvybiškai reikšmingus Lietuvos interesus.

Vertybiniu principingumu grįsta Lietuvos užsienio politika dažnai atlieka moralinio balso vaidmenį į pragmatizmą autoritarinių režimų atžvilgiu linkusiems partneriams. Demokratijos, pilietinių laisvių ir teisės viršenybės principų gynimas bei skatinimas regione tapo esminiais Lietuvos užsienio politikos principais. Tai yra garbinga bei partnerių vertinama Lietuvos užsienio politikos savybė, kuri turi ir toliau išlikti esminiu ramsčiu.

Lietuvos politika Baltarusijos atžvilgiu pastarąjį dešimtmetį buvo vykdoma vadovaujantis šia prieiga. Tam daugiau nei pakankamą pagrindą suteikė Aliaksandro Lukašenkos veiksmai vidaus politikoje ir jo valdomos valstybės mums keliamos grėsmės. Tikintis teigiamų permainų, siekta autoritarinį režimą izoliuoti ir silpninti tarptautinės politikos instrumentais, tuo pačiu remti demokratinę opoziciją ir pilietinę visuomenę.

Tačiau šiandien situacija tiek

pasikeitusi, kad testuoti tą pačią vagą jos nė kiek nepermąstant atrodo ne tik neišmintinga, bet galimai ir žalinga. Dėl nepalankių vidinių Baltarusijos ir išorinių geopolitinių struktūrinių veiksnių vykdyta politika atnešė ribotus rezultatus. Alternatyvą A. Lukašenkai greičiau pasiūlyti gali ne demokratinė opozicija, o Maskva. Astravo AE nebėra tik žemės plotas, numatytas statyboms, o beveik baigtas statinys. Kitaip tariant, grėsmės iš Baltarusijos tik sustiprėjo.

Ne viskas vien neigiama: JAV ir Baltarusijos diplomatinių santykių atstatymas į aukščiausią lygį parodo ne tik išaugusį Vašingtono dėmesį regionui, bet ir suvokimą, kad Baltarusijos problemą būtina spręsti rimtai. Tikėtina, kad šis dėmesys susijęs ne tik su JAV įsipareigojimai Baltijos valstybių gynybai nuo galimos Rusijos agresijos, bet ir su vis ryškesniu Kinijos pėdsaku. Vašingtono dėmesys yra nauja galimybė, galinti padėti neleisti pasikartoti anksčiau jau ne kartą nutikusiam scenarijui, kai atsivėrimas iš Minsko pusės įvyksta tik dirbtinai, o į gautą naudą mainais nepasiūloma nieko.

Atrodo visi diskusijos dalyviai neprieštarauja, kad atsivėrimas dialogui su Baltarusija turi būti grįstas aiškia strategija, griežtai nustatytomis ir artikuliuojamomis raudonomis linijomis. Kiekvienas žingsnis turi būti pasvertas ir galimos jo pasekmės įvertintos.

Lietuvos rankose yra ir daugiašalio dialogo likimas, todėl būtina siekti, kad jis padėtų apsaugoti esminius mūsų interesus. Lietuva turi didžiulį įdirbį ir žinias apie Baltarusijos politinę sistemą, visuomenę, galios cen-

trus. Šį vertingą žinojimą turime gebėti protingai panaudoti mainais į partnerių paramą mums svarbiausiais klausimais.

Griežtais principais grįsta santykių peržiūra tikrai neišduos vertybinės užsienio politikos, bet sumaniai sudėliota gali padėti teigiama linkme pakreipti bent dalį esminių su Baltarusija susijusių procesų.

Baltarusijos problema yra ne tik Astravo AE, bet ir karinis Baltijos valstybių saugumas bei apginamumas, Kinijos įtakos Europoje plėtra. Nauji arba šiandien kur kas labiau nei prieš dešimtmetį ryškūs aspektai pritraukia svarbiausių Lietuvos partnerių bei sąjungininkų dėmesį.

Sudėtinga užduotis su daug kintamųjų ir nežinomųjų reiškia, kad tiksliai prognozuoti naudą ir rizikas yra beveik neįmanoma. Vis dėlto būtinybė teigiama linkme pakreipti su esminiais Lietuvos interesais susijusius klausimus bei pakitęs kontekstas su naujomis galimybėmis neturėtų atgrasyti nuo permąstytos politikos Baltarusijos atžvilgiu vykdymo.

Vytautas Keršanskas, politologas, LRT

BRITŲ PARLAMENTAS NUBALSAVO UŽ ĮPAREIGOJIMĄ ATIDĖTI „BREXITĄ”

Pasiekęs susitarimą su Europos Sąjungos vadovas, Borisas Johnsonas spalio 19 d. siekė įtikinti savo šalies įstatymų leidėjus planu palikti ES spalio 31-ąją. Pirmoji premjero nesėkmė – nepalankiai susiklostęs balsavimas dėl prašymo atidėti išstojimą, kol bus pasiektas susitarimas britų parlamente.

Rezultatu 322 prieš 306 britų parlamentarai nubalsavo už tai, kad B. Johnsonas turi prašyti ES atidėti išstojimo procesą dar trims mėnesiams, t.y. iki kitų metų sausio pabaigos, mat parlamento dauguma mato būtinybę priimti papildomus teisės aktus. Tačiau pats B. Johnsonas netrukus po balsavimo teigė atidėjimo nesieksiantis.

Bendruomenių Rūmuose jis pareiškė, kad dėl parlamentarų sprendimo „prasmingas balsavimas” dėl „Brexito” sutarties „neteko prasmės” bei pridūrė: „nesiderėsiu su ES dėl atidėjimo – to manęs nepareigoja daryti ir įstatymai”.

Kalbėdamas po balsavimo, B. Johnsonas patvirtino, kad nesvarstys su ES galimybės atidėti „Bexitą” ir kad kitą savaitę jo kabinetas pateiks įstatymus, reikalingus „Brexitiui” įgyvendinti spalio 31 d.

LRT

kurio kursas pamažu slenka žemyn...”.

Remiantis LRT informacija, „Lenkijos valdančioji dešiniojo sparno partija „Teisė ir teisingumas” (PiS) laimėjo spalio 13 d., sekmadienį vykusius visuotinius rinkimus ir užsitikrino absoliučią daugumą būsimos kadencijos parlamente, rodo pirmadienį paskelbti galutiniai oficialūs rezultatai. PiS surinko 43,59 proc. balsų ir gavo 235 iš 460 vietų parlamente, smarkiai aplenkusi pagrindinę savo varžovę, opozicinę centro „Pilietinę koaliciją” (KO), kuri užsitikrino 27,4 proc. rinkėjų paramą ir 134 mandatus, paskelbė valstybinė rinkimų komisija.”

Politologo L. Kojalos manymu, nepaisant pergalės, PiS vadovo Jaroslavo Kačinskio kalboje didelio triumfo nebuvo, nes laimėti sekėsi regionuose, bet ne sostinėje Varšuvoje, kurioje dauguma balsavo už opozicinę partiją. O pergalę rinkimuose J. Kačinskio vadovaujamai partijai lėmė valdančiųjų siekis atstovauti regionams ir užtikrinti tolygų šalies augimą. Žinoma, konkrečiausias pažadas – minimalią algą nuo maždaug 500 eurų per ketverius metus padidinti iki 900 eurų – suviliojo ypač daug rinkėjų. Na, o investicijos į santykių su JAV plėtrą atnešė beveik 53 pro. lenkų, gyvenančių JAV, balsų.

Pasak L. Kojalos, išlieka ir tikimybė pagerinti santykius su ES institucijomis, su sąlyga, kad valdantieji Lenkijoje nesiims drastiškų žingsnių ribojant žodžio laisvę ir teisinės sistemos nešališkumą.

Kęstutis Šilkūnas

JAV LB XXII TARYBOS II SESIJOS PRANEŠIMAS SPAUDAI

JAV LB XXII tarybos antrosios sesijos dalyviai bei garbės svečiai.

Linos Žiogaitės nuotr

2019 m. spalio 11-13 d. Amerikos lietuvių sostinėje Čikagoje vyko JAV lietuvių bendruomenės XXII tarybos antroji sesija, kurioje dalyvavo atstovai iš daugiau nei 20 JAV valstijų bei gausus būrys garbingų svečių: Lietuvos Respublikos ambasadorius JAV ir Meksikai Rolandas Kriščiūnas, generalinis konsulas Čikagoje Mantvydas Bekešius, l. e. generalinio konsulato Niujorke vadovės pareigas Gitana Skripkaitė, LR Seimo nariai dr. Žygimantas Pavilionis, prof. Stasys Tumėnas, LR Seimo ir PLB komisijos pirmininkas Antanas Vinkus, LR garbės konsulė Pensilvanijos valstijoje Krista Bard, LR garbės konsulas Aspene (CO) dr. Jonas Prunskis, Kanados lietuvių bendruomenės valdybos vicepirmininkė Joana Kuraitė-Lasienė, Lietuvių Fondo tarybos pirmininkė Audronė Karalius, Lietuvių Fondo valdybos pirmininkas Tauras Bublys, Lietuvių Fondo atstovai Saulius Čyvas, Marius Kasniūnas, Jūratė Mereckis, Laima Apanavičienė, Lietuvių tautinių šokių instituto direk-

JAV LB XXII tarybos prezidentas (iš kairės): Nerija Orentienė (pirmininkė), Artūras Žilys, Ingrida Misevičienė, Rima Girniuvienė.

Linos Žiogaitės nuotr

torė Violeta Smieliauskaitė-Fabianovich, JAV lietuvių jaunimo sąjungos pirmininkė Rima Žiūraitis, Lietuvos šaulių sąjungos išeivijoje atstovai.

JAV LB taryba yra vyriausias JAV LB organas, kurį sudaro 60 asmenų, trejų metų kadencijai renkamų visuotiniuose rinkimuose, bei 10 apygardų pirmininkų. Taryba

nustato Bendruomenės veiklos kryptį ir veiklos būdus; jos nutarimus vykdo Krašto valdyba. Šiais antraisiais Tarybos veiklos metais susirinkusieji diskutavo kultūros, švietimo, jaunimo, visuomeninių, religinių, organizacinių, finansų ir kitais klausimais. Sesijos metu buvo priimti JAV lietuvių bendruomenės įstatų pakeitimai, bendruomenei aktualios

re-zoliucijos. Krašto valdyba pristatė metų veiklos ataskaitą, susitiko su apylinkių ir apygardų pirmininkais bei atstovais aptarti poreikių, ateities planų. Šiuo metu JAV LB krašto valdybos pirmininko pareigas eina Arvydas Urbonavičius. Tarybos sesijos posėdžius vedė JAV LB XXII tarybos prezidento pirmininkė Nerija Orentienė.

JAV LB Tarybos nariams taip pat buvo pristatyta 2020 m. Filadelfijoje (PA) vyk-

sianti Šiaurės Amerikos lietuvių tautinių šokių šventė, organizuojama JAV lietuvių bendruomenės kartu su Kanados lietuvių bendruomene ir Lietuvių tautinių šokių institutu. Iš įvairių Amerikos miestų susirinkę Tarybos nariai turėjo progą aplankyti lietuviškas Čikagos vietas, susipažinti su Pasaulio lietuvių centro veikla bei ten įsikūrusiomis 38-iomis lietuviškomis organizacijomis. Sesijos vakarai buvo skirti susipažinimui, pabendravimui. Sesijos dalyviams ir svečiams buvo pristatyta muzikinė programa, kurioje dalyvavo atlikėjai Česlovas Gabalis, Tomas Varnagiris, Nida Grigalavičiūtė, Aura Kižytė, Rimantas Pažemėckas, Sandra Avižienytė, „Dainavos“ ansamblio vyrų sekstetas, tautinių šokių grupė „Suktinis“. Tris dienas trukusią sesiją organizavo JAV LB Čikagos apylinkė. Kitą sesiją, vyksiančią 2020 metų rudenį, nuspręsta ruošti Atlantoje (GA).

Ingrida Misevičienė, JAV LB XXII tarybos prezidento sekretorė

Loreta Timukienė, JAV LB Krašto valdybos vicepirmininkė informacijai

„Dainavos“ ansamblio vyrų sekstetas.

Linos Žiogaitės nuotr

JAV LB krašto valdybos pirmininkas A. Urbonavičius įteikė JAV lietuvių bendruomenės vėliavą LR Seimo atstovams.

Linos Žiogaitės nuotr

95-ERIŲ SULAUKUSIAM S. BALZEKUI JR – TITULAI IR APDOVANOJIMAI

Spalio 11 dieną Čikagoje už viso gyvenimo nuopelnus pagerbtas Lietuvos garbės konsulas, prieš kelias dienas savo 95-ojo gimtadienio sulaukęs Stanley Balzekas, Jr Šventės metu jam iškilmingai buvo įteiktos Lietuvos bajoro regalijos. Balzeko lietuvių kultūros muziejus už viso gyvenimo nuopelnus pagerbė šio muziejaus įkūrėją Lietuvos garbės konsulą S. Balzeką, Jr, paskelbdamas jį Metų žmogumi. Pagerbimo ceremonijoje dalyvavo JAV Lietuvių Bendruomenės (LB) vadovybė, grupė LR Seimo narių, JAV reziduojančių diplomatų, Čikagos miesto valdžios ir lietuvių bendruomenės atstovų, S. Balzeko, Jr, šeima, draugai.

Į kasmetinį Metų žmogaus paskelbimo pokylį penktadienio vakarą rinkosi puošnūs

Linkevičiaus sveikinimus.

„Stanley Balzeko įkurtas muziejus užima ypatingą vietą JAV lietuvių bendruomenėje – jis pristato Lietuvos istoriją ir rodo bei propaguoja lietuvišką kultūrą ir tradicijas. Muziejus ilgą laiką buvo Lietuvos laisvės siekio simbolis pristatantis pasauliui Lietuvą ir mus visus – mūsų tautą, nesvarbu kur gyventume“, – sakė ambasadorius.

Nors JAV senatorius Richard Durbin negalėjo atvykti į pokylį, jis į S. Balzeką, Jr kreipėsi iš ekrano – susirinkusieji iš klausė nufilmuotą JAV politiko ir Lietuvos draugo kalbą. Jubiliatą ir šventės „kaltininką“ pasveikino ir Ilinojaus Atstovų rūmų pirmininkas Michael Madigan. Jis pasidžiaugė, jog su S. Balzeku, Jr jiedu jau 45-erius metus yra draugai.

1. S. Balzekas, Jr (centre) su jį pasveikinti atvykusiais svečiais. Iš kairės: LR Seimo nariai Žygimantas Pavilionis, Stasys Tumėnas, Antanas Vinkus, LR garbės konsulė I. Bublys, muziejaus tarybos narė E. Mackewich, LR ambasadorius R. Kriščiūnas, IL Atstovų rūmų pirmininkas M. Madigan, Lietuvos bajorų karališkosios sąjungos atstovas dr. R. Savickas, JAV LB krašto valdybos pirmininkas A. Urbonavičius su žmona Raminta, LR generalinis konsulas Čikagoje M. Bekešius. *Balzeko lietuvių kultūros muziejaus nuotr.*

LR ambasadoriaus JAV ir Meksikoje R. Kriščiūno sveikinimas.

Balzeko lietuvių kultūros muziejaus nuotr.

svečiai. Prieš iškilmingą vakarienę vyko kokteilių valanda pirmajame muziejaus aukšte esančiose nuolatinės ekspozicijos salėse, kur susirinkusieji sveikinosi, bendravo, mezgė pažintis. Vakarienė ir šventinė ceremonija vyko antrojo aukšto salėje.

Svečiams užėmus savo vietas prie stalų, nuskambėjo JAV, LR ir Lietuvos bajorų karališkosios sąjungos himnai. Juos sugiedojo Agnė Giedraitytė ir Martynas Matutis.

Po vakarienės prasidėjo iškilmingoji vakaro dalis. Lietuvos ambasadorius JAV ir Meksikoje Rolandas Kriščiūnas savo sveikinimo kalboje padėkojo Balzeko lietuvių kultūros muziejaus įkūrėjui, mecenatui ir nenuilstančiam lietuviybės propaguotojui S. Balzekui, Jr už jo darbą, atliekant kilnią ir svarbią misiją, rūpinantis Lietuvos istorijos išsaugojimu bei supažindinant JAV visuomenę su lietuvių kultūra ir tradicijomis.

R. Kriščiūnas perdavė S. Balzekui Jr LR Prezidento Gitano Nausėdos ir užsienio reikalų ministro Lino

LR generalinė garbės konsulė Klivlande Ingrida Bublys jubiliatui ir Metų žmogui Stanley įteikė 23 raudonas rožes, sakydama, kad tokiu būdu perduoda linkėjimus ir sveikinimus nuo kiekvieno LR garbės konsulo Amerikoje. Ji taip pat įteikė 1000 dolerių, skirtų Balzeko lietuvių kultūros muziejui.

Žodį tarė bei sveikinimą įteikė JAV LB krašto valdybos pirmininkas Arvydas Urbonavičius ir vykdomoji vicepirmininkė Austėja Sruoga.

Po to žodis buvo suteiktas Lietuvos bajorų karališkosios sąjungos (LBKS) vado pavaduotojui Šiaurės ir Pietų Amerikoje dr. Robertui Savickui. Jis paskelbė, kad S. Balzekas, Jr buvo legituotas kaip Gregaravičių giminės palikuonis, h. (herbo) Liubič (Lubicz) ir įteikė šią kilmę patvirtinantį bajorystės aktą.

Jis paskelbė ir apie LBKS Garbės bajoro vardo suteikimą S. Balzekui, Jr. už ypatingus viso gyvenimo nuopelnus, asmenines jo pastangas JAV lietuvių bendruomenėje

garsinant Lietuvos vardą, remiant kultūrinį, istorinį mūsų tėvynės paveldą.

„Ką reiškia bajorystė šiame šimtetyje? Tai pirmiausia pareiga ir atsakomybė“, – sakė dr. R. Savickas. Jis vakaro svečiams pristatė Liubič giminės herbą, paaiškino jame pavaizduotų ženklų ir simbolių prasmę, po to atliko bajoro priesaikos ceremoniją, kurios metu tris kartus palietė p. Balzeką kavalerijos kardą ir prisegė Liubič herbo ženklelį. „Te primins mums plieno kardas, koks kilnus

dovanojimą – garbės ženklą „Nešk savo šviesą ir tikėk“. Apdovanojimas skirtas už svarų indėlį ir ypatingus nuopelnus Lietuvos kultūrai ir menui, už iniciatyvas, inspiruojančias bendruomenę pozityviai veiklai, už asmeninę atsakomybę, kuriant kultūrinę ir dvasinę aplinką. Išreiškęs pagarbą ir dėkingumą, diplomatas pasidžiaugė ir užsimezgusia asmenine draugyste su Sanley, šiuo jau dabar legendiniu tapusiu žmogumi.

Muziejaus Metų žmogaus

bajoro vardas“, – paliesdamas kardą naujai iššventinamo bajoro pečius ir galvą, ištare dr. R. Savickas. Po šios iškilmingos ceremonijos žodį tarė LR generalinis konsulas Čikagoje Mantvydas Bekešius. Jis S. Balzekui, Jr įteikė aukščiausią LR Kultūros ministerijos ap-

dovanojimą – garbės ženklą „Nešk savo šviesą ir tikėk“. Apdovanojimas skirtas už svarų indėlį ir ypatingus nuopelnus Lietuvos kultūrai ir menui, už iniciatyvas, inspiruojančias bendruomenę pozityviai veiklai, už asmeninę atsakomybę, kuriant kultūrinę ir dvasinę aplinką. Išreiškęs pagarbą ir dėkingumą, diplomatas pasidžiaugė ir užsimezgusia asmenine draugyste su Sanley, šiuo jau dabar legendiniu tapusiu žmogumi.

Muziejaus Metų žmogaus taurę S. Balzekui, Jr įteikė gydytojas ir menininkas dr. Audrius Plioplys. Sveikinimo žodžius tarė muziejaus tarybos nariai Joseph Katauskas, Eileen Mackewich. Gimtadienio tortą į salę įvežė gražus būrelis jubiliatu anūkų. Buvo sudainuotos tradicinės gimtadienio sveikinimo dainos „Ilgiausių metų“ ir „Happy Birthday“.

Svečiai fotografavosi su S. Balzeku Jr., vaišinosi, šoko, skambant Algimanto ir Ligitos Barniškių atliekamai muzikai. Vakaro dalyviai negailėjo pagyrų ir plojimų šventinę vakarienę pagaminusiai Audrai Januškienei, įmonės „Bravo Bites“ savininkei. O patiekalai buvo ištis ypatingi – bajoriški. Stalus puošė ir svečių akis bei skrandžius džiugino grybų sūris, vėžių ir troškintų kopūstų užkepėlė, malta jautiena įdaryti ir rūkyta šoninė apvynioti vištienos suktinukai su baravykų padažu, orkaitėje apskrudintos grybų formos bulvės bei kitokių skanėstų. Šventė tęsėsi iki vidurnakčio.

Balzeko lietuvių kultūros muziejaus inf.

S. Balzeko, Jr anūkai atveža senelio 95-ojo gimtadienio tortą. *Balzeko lietuvių kultūros muziejaus nuotr.*

VYDŪNO JAUNIMO FONDO STIPENDIJOS – SKLEIDŽIANTIEMS VYDŪNIŠKĄJĄ ŠVIESĄ

VJF valdybos pirmininkė fil. Vida Brazaitytė į sceną pakvietė vardinės stipendijos iniciatorę Gražiną Liautaud ir VJF tarybos pirmininką dr. Arūną Draugelį įteikti stipendijas verslą studijuojantiems jaunuoliams.

Živilės Gurauskienės nuotr.

Š. m. rugsėjo 29 dieną Lemonte, Pasaulio lietuvių centre (PLC), Lietuvių dailės muziejaus galerijos „Siela“ duris atvėrė kasmetinė Vydūno jaunimo fondo stipendijų įteikimo šventė, įvertinusi aktyviausius, gabiausius lietuvių kilmės jaunuolius, siekiančius užsibrėžtų tikslų ir aukštų idealų. Renginį moderavo Vydūno jaunimo fondo valdybos pirmininkė fil. Vida Brazaitytė.

1952 m. Čikagoje Akademinio skautų sąjungos narių įkurtas fondas siekia remti uoliausius ir gabiausius išeivijoje gyvenančius lietuvių kilmės jaunuolius bei Lietuvoje studijuojantį jaunimą. Vydūno jaunimo fondas kasmet įteikia per 100 stipendijų. Visos stipendijos – iš VJF sukauptų pinigų bei asmenų, kurie asmeniškai įkūrė premijas įamžinti savo artimuosius. Šiais metais Vydūno jaunimo fondas pagerbė dešimt gabiausių lietuvių kilmės studentų, gyvenančių Čikagoje. Studentams, gyvenantiems už Čikagos ribų, jau anksčiau buvo išsiųstos stipendijos.

Renginiui prasidėjus susirinkusiuosius pasveikino Vydūno jaunimo fondo tarybos

pirmininkas fil. dr. Arūnas Draugelis ir Vydūno jaunimo fondo valdybos pirmininkė fil. Vida Brazaitytė bei buvo pristatyti garbės svečiai: seselė Laimutė Kabišaitytė bei stipendijų įkūrėjai Gražina Liautaud ir Rimas Banys su žmona Rima, Gražinos Liautaud dukra Lara Barry, Pasaulio lietuvių centro valdybos pirmininkas Linas Gylys, Maironio lituanistinės mokyklos direktorė Goda Misiūnienė, Lietuvių Fondo finansų komiteto narys Rimas Griškelis, Lietuvių meno ansamblio „Dainava“ meno vadovas Darius Polikaitis, Akademinio skautų sąjungos Centro vadovės pirmininkas fil. Audrius Aleksiūnas, „Nerijos“ tunto tuntininkė j. v. s. fil.

Taiyda Chiapetta, laikraščio „Dirva“ žurnalistė Živilė Gurauskienė.

Šventės metu moderatorė fil. Vida Brazaitytė sveikino susirinkusius vardinių stipendijų laureatus ir jų šeimų narius:

„Vilhelmas Storostas–Vydūnas tikėjo, kad mokyklos funkcijos labai atsakingos; ji mokiniui turėtų būti „darbykla ir šventykla“. O knygos mokykloje ne tam, kad jų turinys būtų žinomas, bet tam, kad naudodamasis jomis, mokinys pats atrastų mokslo tiesas. „Aukščiausias mokslas turi būti pačių vaikų gaminamas“. Šiandien susirinkome jau ketvirtą kartą pasveikinti gabiuosius mūsų lietuviškos bendruomenės narius – studentus, kurių pasiekimus moksle norime įvertinti“.

Šiais metais buvo įteiktos trys Liautaud 10 000 dol. vardinės stipendijos verslą studijuojantiems jaunuoliams (bakalaurantams, magistrantams, doktorantams).

Nuo 2016 m. dosnios geradarės Gražinos Liautaud dėka Vydūno jaunimo fondas teikia tris 10 000 dolerių Liautaud vardines stipendijas. Stipendijos skiriamos lietuvių kilmės studentams, kurie šiuo metu studijuoja ar yra priimti ir užsiregistravę studijuoti Iliojaus valstijos pagrindiniame pripažintame verslo universitete siekiant bakalauro, magistro ar daktaro mokslinio laipsnio.

Verslininkas ir pedagogas James Liautaud gimė 1936 m. spalio 19 d., gyveno Čikagoje, įgijo mechaninės inžinerijos bakalauro laipsnį Iliojaus universitete Urbana–Champaign, dalyvavo Korėjos kare. 1963 m. James Liautaud išrado metalo bei plastiko kompozito liejimo technologiją, o po 8-erių metų įsteigė kompaniją „Capsonic Inc.“, kur gamino ir tiekė iš šios medžiagos pa-

Pirmasis laureatas – magistrantas Rimantas Grabliauskas, studijuojantis verslo analitiką DePaul universitete. Rimantas savo stipendijos prašyme rašė, kad jo gyvenimas pasikeitė prasidėjus magistrantūros studijoms. Jaunuolį sudomino ši nauja mokslo programa ir jis jautė, kad gali pasitarnauti jos tolimesnei plėtrai.

VJF valdybos pirmininkė, kviesdama į sceną Rimanto Grabliausko tėvelius, brolių ir draugę, susirinkusiems renginio svečiams priminė, kad Vydūnas buvo įsitikinęs, kad mokiniui visapusiškai bręsti gali padėti šeima, mokykla, tauta, visa žmonija, gamta.

Antrasis laureatas – bakalaurantas Vitas Polikaitis, studijuojantis buhalteriją Iliojaus universitete Urbana–Champaign. Vitas rašė, kad neseniai pradėjo dirbti mažoje kompanijoje „BackYard Games USA“, kurioje jis pajuto sunkaus darbo prasmę. Vitas yra ateitininkas, ateitininkų stovyklos vadovas, „Dainavos“ choristas, „Grandies“ šokėjas.

Trečioji laureatė – bakalaurantė Eglė Vaškytė, studijuojanti verslą ir ekonomiką Benedictine universitete. Miglė rašė: „Turėdama verslo bakalauro laipsnį tikiuosi studijuoti ir analizuoti duomenų tendencijas įmonėms, suvokti jų būsimų sprendimų priėmimą. Norėčiau keliauti į Lietuvą ir dirbti didelėse pripažintose įmonėse, ten įgyti darbo patirties“. Eglė priklauso universiteto buhalterijos klubui, savanoriauja „Family Shelter Services“ Wheaton

priemiestyje, Čikagos lituanistinėje mokykloje, vyko į Gvatemalą su „YouGoWild“ organizacija remontuoti mokyklą. „Visiems linkime sėkmės studijuojant pasirinktą mokslo šaką ir skatiname įsijungti į lietuvišką visuomeninę veiklą“, – jaunuolius sveikino stipendijų įteikimo šventės moderatorė.

Renginio metu buvo įteikta fil. Gražinos Musteikytės vardinė stipendija.

67-erius metus gyvuojantis Vydūno vardo Jaunimo Fondas remia lietuvių studentų studijas ir vertingų knygų leidimą, skiria mokslo premijas Akademinio skautų sąjungos Garbės narių vardais. Vydūno jaunimo fondas, siekdamas įvykdyti Gražinos Musteikienės testamentą, įkūrė fil. Gražinos Musteikytės vardinę stipendiją. Didžioji mecenatė labai mylėjo Lietuvos (Nukelta į 7 psl.)

Lietuvių Fondo finansų komiteto narys Rimas Griškelis kreipėsi į renginio organizatorius ir svečius perskaitydamas LF tarybos pirmininkės Audronės Pavilčius-Karalius sveikinimo žodžius. *Živilės Gurauskienės nuotr.*

gamintas detales elektronikos, buitinės technikos, mašinų pramonės įmonėms Eldžine. Jis įsteigė nemažai verslų, pvz., „American Antenna“, „K40 Electronics“. Vėliau dėstė Iliojaus universitete Čikagoje, kur įkūrė „Process Designed Training“ – vadovavimo apmokymo metodą, kuris buvo įvestas Liautaud institute Iliojaus universitete Čikagoje. James Liautaud taip pat įvedė „Chicago Family Business Council“ DePaul universitete. Mirė 2015 m. spalio 23 d., sulaukęs 79-erių metų.

VJF valdybos pirmininkei fil. Vidai Brazaitytei pakvietus į sceną geradarę ir Liautaud 10 000 dol. vardinės stipendijos iniciatorę Gražiną Liautaud ir Vydūno jaunimo fondo tarybos pirmininką dr. Arūną Draugelį buvo įteiktos stipendijos verslą studijuojantiems jaunuoliams.

Lietuvių dailės muziejaus „Siela“ duris atvėrė kasmetinė Vydūno jaunimo fondo stipendijų įteikimo šventė. Pirmoje eilėje (iš kairės): Rimas Banys, Rima Banys, Gražina Liautaud, Lara Barry, fil. dr. Arūnas Draugelis, Linas Gylys, Goda Misiūnienė.

Živilės Gurauskienės nuotr.

Sesučių Tessos ir Monikos Papartyčiū atliekama meninė programa. *Živilės Gurauskienės nuotr.*

(Atkelta iš 6 psl.)

GYDŪNO JAUNIMO FONDO STIPENDIJOS – SKLEIDŽIANTIEMS VYDŪNIŠKĄ ŠVIESĄ

jaunimą, jį rėmė ir tikėjo jo ateitimi. Gražina Musteikienė, norėdama įprasmingti dukters Gražinos, anksti išskelavusios į Amžinybę, atminimą, kreipėsi į Vydūno jaunimo fondą, prašydama įsteigti stipendiją studijuojantiems ir aktyviai skautų veikloje dalyvaujantiems lietuvių kilmės jaunuoliams.

Vydūno jaunimo fondo valdybos pirmininkė fil. Vida Brazaitytė pakvietė į sceną Vydūno jaunimo fondo Tarybos pirmininką dr. Arūną Draugelį įteikti fil. Gražinos Musteikytės 10 000 dol. vardinę stipendiją laureatei – vyr. sk. Austėjai Stanevičiūtei. Ji į „Aušros vartų-Kernavės” tuntą įstojo 2004 m. Čikagoje. Yra buvusi vadovės padėjėja, tunto komendantė Rako stovykloje. Sesė Austėja studijuoja biomedicinos inžineriją, kurią baigs bakalauro laipsniu ir chemijos inžineriją, kurią baigs magistro laipsniu Iliojaus technologijų institute Čikagoje. Austėja rašė: „Aš pasirinkau biomedicinos ir chemijos inžinerijos studijas norėdama įgyvendinti savo didžiausią svajonę padėti žmonėms ir prisidėti prie naujų atradimų medicinos srityje. Nuo pat vaikystės mane domina matematika, biologija ir medicina. Didžiausią įtaką man renkantis darė skautų veikla, kurios metu išmokau praktiškai spręsti problemas”.

Šiomet buvo įteikta Nijolės Banienės (Nyole Banys) 5 000 dol. vardinė stipendija remti meno studijas pasirinkusius

jaunuolius (bakalaurantus, magistrantus, doktorantus).

Praėjusiais metais dosnūs geradaris Rimas Banys įkūrė 5 000 dolerių stipendiją savo žmonai a. a. Nijolei Banienei atminti. Ši stipendija teikiama lietuvių kilmės studentams, kurie yra studijavę bent dvejus metus Iliojaus valstijos pagrindiniuose, pripažintuose meno universitetuose bei kolegijose, siekdami įgyti meno studijų (tapybos, keramikos, skulptūros, grafinio dizaino, animacijos ir pan.) bakalauro, magistro ar daktaro laipsnį. Dailininkė Nijolė Banienė gimė Kaune 1934 metais. Po II pasaulinio karo atvyko į Čikagą, kur studijavo Iliojaus ir „Roosevelt” universitetuose. Studijas tęsė Čikagos meno institute, kurį baigė 1957 m. Netrukus dailininkės kūriniai – paveikslai, brėžiniai, koliažai bei knygų iliustracijos – buvo eksponuojami parodose. Nijolė Banienė dalyvavo per 20 grupinių parodų, surengė 4 autorines kūrybos parodas. Nijolės Banienės kūryboje vyravo gamtos peizažai, ypač pavasario gėlės. Nijolė Banienė priklausė La Grange, IL Meno lygai. Dailininkė mirė 2007 m. lapkričio 18 d.

Į sceną pakvietus Nijolės Banienės vardinės stipendijos steigėją Rimą Banį ir VJF tarybos pirmininką dr. Arūną Draugelį buvo įteikta Nijolės Banienės stipendija bakalaurantei Gustei Savukynaitei, studijuojančiai meno pedagogiką ir tapybą Iliojaus valstybiniame universitete. Stipendijos prašyme ji rašė: „Menas padeda man augti kaip asmenybei, suprasti kitus, įgyti naujų įgūdžių, spręsti problemas ir kritiškiau mąstyti”.

Nuo 2010 metų Vydūno

jaunimo fondas pradėjo skirti 1 000 dol. vardines stipendijas studijuojantiems Lietuvių skautų sąjungos nariams. 2019 metais buvo paskirta 13 1 000 dol. vertės stipendijų. Šių metų stipendijos pavadintos Julijono Lindės–Dobilo vardu. Julijonas Lindė–Dobilas gimė 1872 11 15 Dovyduose, mirė 1934 12 02 Panevėžyje. Kunigas, pedagogas, žymus rašytojas, gilus humanistas, mylimas ir gerbiamas mokinių Panevėžio gimnazijos direktorius.

Renginio moderatorei į sceną pakvietus Vydūno jaunimo fondo tarybos pirmininką įteikti Julijono Lindės–Dobilo vardinių stipendijų, pirmoji jų buvo įteikta laureatei g. kand. Arianai Chiapetta. Sesė Ariana įstojo į „Nerijos” tuntą 2006 m., buvo tunto komendantė, praėjusius dvejus metus – jūrų jaunių vadovė. Sesė Ariana studijuoja veterinariją Mičigano valstybiniame universitete. Sesei Arianai negalėjus atvykti į šventę, stipendija

„Lituanicos” tunte 2007 m. Jis buvo nepakeičiamas pagalbininkas tunte bei vadovas stovyklose. Taip pat yra Eagle Scout. Šiuo metu studijuoja Actuarial Science Purdue universitete.

Ketvirtasis laureatas – s. v. Jonukas Deuschle. Brolis Jonukas įstojo į „Lituanicos” tuntą 2007 m. Praėjusiais metais vadovavo vilkiukams, jis visada gelbsti per išskylas, darbo savaitgalius, Kaziuko mugėse. Brolis Jonukas taip pat yra Eagle Scout. Šiuo metu jis studijuoja kompiuterines informacines sistemas Bredlio universitete.

Penktasis laureatas – s. v. kand. Mantas Motekaitis. Jis įstojo į „Lituanicos” tuntą 2008 m., buvo draugininko pavaduotojas. Šį semestrą brolis Mantas studijuoja Čilėje.

Paskutinioji, šeštoji, laureatė – G. Arija Simonaitytė. Sesė Arija įstojo į „Nerijos” tuntą 2010 m. Yra padėjusi skaučių ūdryčių ir jūrų jaunių vadovėms, nors gyveno Indianapolyje. Sesė Arija studijuoja matematiką Purdue universitete. Kadangi sesė Arija negalėjo atvykti į šventę, stipendija buvo įteikta jos tėveliams – sesei Alytei ir broliui Linui Simonaičiams.

Baigiantis renginiui VJF valdybos pirmininkė fil. Vida Brazaitytė šventės svečiams pristatė Lietuvių Fondo finansų

zacias, į lietuviškos spaudos puoselėjamą ar kitą lietuvių puoselėjančią veiklą. Labai svarbu mokslo srityse ir visuomeninėje veikloje aktyviai pasižymėjusius studentus paremti finansiškai, skirti jiems stipendijas. Malonu matyti ir girdėti, kad atsiranda aukotojų ir mecenatų, kurie, įkurdami vienkartinės ar daugiametės stipendijas, paremia mūsų akademinį jaunimą – tiek išeivijoje, tiek Lietuvoje. Nuoširdžiai sveikiname visus, kuriems šiandien buvo įteitos Vydūno jaunimo fondo stipendijos. Linkime Jums tęsti Vydūno darbus, skleisti vydūniškąją šviesą, žadinti žmonijos sąmoningumą, kelti tautos dvasią, kuri amžina ugnimi liepsnotų kiekvieno širdyje. Su geriausiais skautiškais linkėjimais!”

Peržiūrėjus vaizdo įrašą su buvusios fil. Gražinos Musteikytės vardinės stipendijos laureatės įspūdžiais šventinės programos pabaigoje renginio svečiai buvo pakviesti pasiklausyti sesučių Tessos ir Monikos Papartyčiū atliekamos meninės programos. Abi smuikininkės yra „Aušros vartų/Kernavės” tunto sesės. Tessa šią vasarą tapo vyr. skaute, o Monika yra prityrusi skautė.

Baigiantis renginiui VJF fondo valdybos pirmininkė fil.

Scenoje – VJF tarybos pirmininkas fil. dr. Arūnas Draugelis (pirmas iš kairės) ir VJF valdybos pirmininkė fil. Vida Brazaitytė (pirma iš dešinės) su renginio laureatais ir jų tėveliais. *Živilės Gurauskienės nuotr.*

buvo įteikta jos tėveliams – sesei Taiydai ir broliui Ričardui Chiapetta.

Antroji laureatė – g. t. n. Maya Chiapetta. Sesė Maya įstojo į „Nerijos” tuntą 2004 m. Nuo 2018 m. ji yra Čikagos skyriaus ASD/Korp! Vytis pirmininkė. Apie skautų veiklą ji rašo laikraštyje „Draugas” ir „Skautų aidas”. Sesė Maya studijuoja edukologiją ir ispanų kalbą Šiaurės karolinos universitete. Kadangi Maya mokosi rytinėje pakrantėje ir į renginį atvykti negalėjo, stipendija buvo įteikta Mayos tėveliams – sesei Taiydai ir broliui Ričardui Chiapetta.

Trečiasis laureatas – s. v. Andrius Deuschle. Brolis Andrius pradėjo skautauti

komiteto narį Rimą Griškelį, kuris kreipėsi į renginio organizatorius ir svečius perskaitydamas LF tarybos pirmininkės Audronės Pavilčius-Karalius sveikinimo žodžius: „Gerbiami Vydūno jaunimo fondo tarybos pirmininke dr. Arūnai Draugeli ir valdybos pirmininke fil. Vida Brazaityte, mieli svečiai, Lietuvių Fondo vardu dėkoju už pakvietimą dalyvauti prasmingoje VJF stipendijų įteikimo šventėje. Tiek Vydūno jaunimo fondas, tiek Lietuvių Fondas puikiai supranta, kad būsima šių organizacijų veikla ir tolimesnis gyvavimas priklausys nuo to, kiek ir koks jaunimas perims šių organizacijų vairą į savo rankas. Labai svarbu įtraukti jaunuolius į lietuvių kultūrinės organi-

Vida Brazaitytė, renginio svečius pakvietusi pabendrauti ir pasidalinti mintimis prie vaišių stalo, visiems susirinkusiems dėkojo: „Aš iš lietuvių tautos laukiu, kad ji vykdytų žmogaus ir tautos gyvenimo prasmę, tai esti, kad ji siektų aukštesnio, kilnesnio žmoniškumo”. Jaunime, įsidėmėk šiuos Vydūno žodžius. Siekite geresnio, aukštesnio idealo. Vydūno jaunimo fondas reiškia nuoširdžią padėką Jums visiems: stipendijų įteikimo dalyviams, kad atėjote paremti jaunimą, dosniems aukotojams, be kurių negalėtumėm įvykdyti gerųjų darbų, meninės programos atlikėjoms, kurios sužadino mumyse gražiausius jausmus”.

„Dirvos” korespondentė *Živilė Gurauskienė*

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

DIRVA

LAIDUOJAMAS JŲ BŪVIMAS
LIETUVIŲ PATIRTININKAIS

**METAMS - \$55,
PUSEI METŲ - \$40,
PIRMA KLASĖ - \$78,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
METAMS - \$130.00**

PREZIDENTO ANTANO SMETONOS ŠIMTMEČIO MINĖJIMAS

LR generalinis konsulas Čikagoje Mantvydas Bekešius laiko L.S.T. Korp! Neo-Lithuania kepuraitę, kaip simbolį garbės nariui Prez. Antanui Smetonai, kuri šia proga buvo dovanota Rimos Binder.

Autorės nuotr.

Saulytei švenčiant Friendship Botanic Gardens, Michigan City Indianoje, susirinko būrys lietuvių iš Michiana, Lemonto, Indianos ir Čikagos švęsti prezidento Antano Smetonos 100-mečio dieną. Renginio programą vedė dr. Vilija Kerelytė, „Nemunas“ Michiana lietuvių klubo pirmininkė ir dr. Rima Kašubaitė Binder. Lietuvos universiteto moterų asociacijos Amerikoje pirmininkė dr. V. Kerelytė pakvietė pristatyti Lietuvos ir Amerikos vėliavas. Jas pristatė Šiaulių vadas Julius Butkus ir Regina Butkus. Sugiedojus JAV ir Lietuvos himnus Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Čikagoje Mantvydas Bekešius pasveikino visus atvykusius, primindamas svarbą išlaikyti ir skleisti Lietuvos

vardą, tradicijas ir nepamiršti nepriklausomybės kovos svarbos. Toliau buvo perskaitytas Rimos Kašubaitės Binder pranešimas apie prezidentą Antaną Smetoną.

Po pranešimo publika važiavo į Notre Dame katalikų bažnyčią, kur kunigas Jaunius Kelpša iš Čikagos laikė pirmąsias šv. Mišias šioje parapijoje (lietuviškos pamaldos vyks kiekvieno mėnesio pirmą sekmadienį 2:00 val. po pietų). Pasibaigus šv. Mišioms visi skubėjo į Michiana salę pietų ir pažiūrėti įdomų filmą apie Baltijos jūroje surastą karinį laivą „Prezidentas Smetona“.

Išsiskirstė ne tik su gražiais prisiminimais apie prezidentą Antaną Smetoną, bet ir su gera nuotaika pabrendrus lietuviškoje aplinkoje.

Kas buvo Antanas Smetona?

Žinome A. Smetoną kaip nepriklausomos Lietuvos pirmąjį prezidentą, bet kokia kelionė jį atvedė į visuomeninę tautos veiklą? Ogi laikotarpis, kuris vaidinosi „kova dėl tautos prisikėlimo“. A. Smetona pasirinko savo tautos – lietuvių – kelią ir nenukrypdamas žengė juo. A. Smetona tapo tautinės pasaulėžiūros kūrėju. Tapo tautininku ir L.S.T. Korp! Neo-Lithuania korporacijos garbės nariu.

Gimęs Ukmergės apskrityje, neturtingų ūkininkų troboje, buvo piemenėlis, bet svajojo apie mokslą. Tėvas mokėjo skaityti ir išmokė Antaną, pažino vaiko gabumus ir tik jį vieną iš devynių vaikų siuntė mokytis, nes norėjo, kad jis taptų kunigu. Pradinę mokyklą baigė būdamas 14 metų – buvo gabus, mokėsi labai gerai ir net buvo atleistas nuo mokesčio už mokslą. Būdamas gimnazistu pajuto norą kalbėti savo gimtąja kalba, o ne rusiškai. Šioje gimnazijoje lankė būsimieji trys Nepriklausomybės akto signatarai.

A. Smetonos charakterio stiprybė pasirodė, kai jis atsisakė melstis rusiškai ir užtai buvo pašalintas iš gimnazijos, negana to, dar paskustas už draudžiamų knygų platinimą. Paskui pasirinko mokytis Latvijoje, nes

čia buvo lietuviškos kultūros ir politikos centras. Čia mokytojo Jonas Jablonskis, kuris skatino lietuvių kalbą ir kultūrą. A. Smetona susipažino ir įsimylėjo Sofiją Chodakauskaitę, kurios brolių mokino. Sofija buvo kilusi iš bajorų giminės, ji mokėjo lenkų, vokiečių, rusų ir lietuvių kalbas. Jos krikšto motina Gabrielė Petkevičaitė-Bite turėjo daug įtakos jos atsidavimui lietuvių tautiniam judėjimui.

Baigęs teisės mokslus Sankt Peterburgo universitete ir grįžęs į Lietuvą A. Smetona išlaikė pažadą – susižiedavo su Sofija 1903 m. per Kalėdas, santuoka įvyko 1904 m. Vilniuje, Šv. Rapolio bažnyčioje. Dirbdamas lietuviškoje spaudoje ir platinamas tautinės sampratos knygas vis skatino tautos santaiką. Išrinktas Lietuvos Tarybos pirmininku, pasirašė Nepriklausomybės Aktą ir 1919 metais buvo išrinktas pirmuoju nepriklausomos Lietuvos prezidentu. Po kurio laiko, 1926 metais, A. Smetona vėl tapo prezidentu ir liko juo iki nepriklausomos Lietuvos okupacijos. Be jokios abejonės – jeigu A. Smetona nebūtų pasitraukęs iš Lietuvos, jis būtų patekęs į sovietų nagus ir nužudytas. Jis pasitraukė su šeima, saugodamas ir ją. Su žmona Sofija jie turėjo tris vaikus: dukterį Birutę, kuri mirė būdama 3 metų, Juliją ir Mariją. Priverstinė kelionė juos vedė į Šveicariją, Vokietiją,

Rio de Žaneirą Brazilijoje, Niujorką. Trumpa laiką jie gyveno Lietuvos ambasadoje Vašingtone, Pitsburge, Čikagoje ir pagaliau apsigyveno pas sūnų Juliją ir jo šeimą Klivlande, Ohajuje. Per priverstinės emigracijos metus keliavo per lietuviškas kolonijas, susirašinėjo su įvairių tautybių diplomatais prašydamas pagalbos atkurti nepriklausomą Lietuvą. Iš laiškų galime atpažinti taurų patriotą.

„Friendship Botanic Gardens“ sodo įkūrėjai broliai Stauffer kvietė daugelio šalių karalius, diplomatus, jie taip pat surado ir A. Smetoną, pakvietė jį atvažiuoti ir dedikuoti Lietuvai plotą žemės. 1941 m. spalio 11 d. A. Smetona atvažiavęs pasodino pirmą eglę. Dalyvavo Joseph Gish, Antanas Olis („Lithuanian National Relief Fund“), Julius Smetona, konsulas Petras Daužvardis ir Antanas Vanagaitis. Prezidentas A. Smetona kalbėjo, kad šis sodelis pažymi ir žymės draugystę tarp Lietuvos ir Amerikos gyventojų, ir kad ši sąjunga niekada nebūtų sulaužyta.

Jis rašė „Ištverkite, nenusiminkite, turim turėti kantrybės ir tikėtis geresnės ateities. Tikėkite, kad grįšim į Tėvynę!“. Taip rašė rugsėjo 17 d. 1940 m.

Jo noras grįžti į savo mylimą Tėvynę neišsipildė. A. Smetona žuvo gaisre Klivlande, Ohajuje, sausio 9 d. 1944 metais.

Rima Binder

Dalis svečių, kurie dalyvavo prezidento Antano Smetonos pagerbime.

Autorės nuotr.

PIRMOSIOS LIETUVOS DIENOS ŠKOTIJOJE KVIEČIA ATRASTI ISTORINES, KULTŪRINES, VISUOMENINES SĄSAJAS TARP LIETUVOS IR ŠKOTIJOS

Spalio 22-25 dienomis Edinburge ir Glazge (Jungtinė Karalystė) bus surengtas išskirtinis Lietuvą pristatantis renginių ciklas – Lietuvos dienos Škotijoje. Keturias dienas vyksiančiuose renginiuose Škotijos visuomenė ir Škotijoje gyvenančių lietuvių bendruomenė bus pakviesta kartu su Lietuvos kultūrinio ir akademinio pasaulio korifėjais, tokiais kaip prof. Tomas Venclova, Petras Geniušas, Liudas Mockūnas, jaunesnės kartos kūrėbininkais ir Škotijos partneriais panerti į istorinių, kultūrinių, socialinių sąsajų paieškas tarp šių dviejų šiaurės Europos tautų.

„Dirbdami Jungtinėje

Karalystėje, norime, kad žinia apie Lietuvą sklįstų ne tik Londone, todėl šiame nusprendė surengti Lietuvos dienas gamtos grožiu ir išskirtiniu identitetu viso pasaulio žmones traukiančioje Škotijoje“, - pažymi Lietuvos ambasadorius Jungtinėje Karalystėje Renatas Norkus. „Savo renginiais siekiame skleisti daugialypį pasakojimą apie Lietuvą ir tuo paskatinti dvišalį kultūrinį, akademinį, socialinį dialogą su Škotija, kurti naujas, į ateitį vedančias partnerystes. Viliuosi, jog renginių programa Edinburge ir Glazge sudoms ir gausią Škotijos lietuvių bendruomenę, kurios įsikūrimo Škotijoje isto-

rija siekia 19 a.“

Lietuvos dienos prasidės spalio 22 d. istorinėje Edinburgo muzikos instrumentų muziejaus St Cecilia's Hall salėje vyksiančiu koncertu, kuriame Lietuvos muzikinio pasaulio įžymybės – saksofonistas Liudas Mockūnas ir pianistas Petras Geniušas – atliks unikalią improvizaciją Mikalojaus Konstantino Čiurlionio žymiausių simfoninių poemų temomis - „Jūra miške“.

Spalio 23 d. Edinburgo universitete vyks atvira diskusija su vienu ryškiausių Lietuvos intelektualų – poetu, eseistu, literatūros kritiku prof. Tomu Venclova ir Aberdyno univer-

siteto (Škotija) profesoriumi, vienu žymiausių Abiejų Tautų Respublikos tyrėjų Jungtinėje Karalystėje Robertu I. Frost - „Iš praeities į ateitį: Škotija, Lietuva ir Europa“ („From the Past to the Future: Scotland, Lithuania and Europe“). Buvusio Lietuvos ambasadoriaus prie Europos Sąjungos Ryčio Martikonio vedamoje diskusijoje bus reflektuojamos Lietuvos ir Škotijos istorinės jungtys ir inspiracijos, sprendžiant visai Europai aktualius klausimus.

Viena iš Lietuvos dienų Škotijoje dalyvių – šiuolaikinė pasakotoja Daiva Ivanauskaitė. Škotų tarptautinio pasakojimo

festivalio „Anapus Žodžių“ („Beyond Words“) kontekste spalio 23 d. kvies renginio svečius pasinerti į jos pasakojamą istoriją „Pasakų sodas: Istorijos iš Lietuvos“ („Garden of Tales: Stories from Lithuania“). Tarp festivalio renginių Edinburge ir Glazge taip pat numatomos Lietuvos poetinės dokumentikos kino peržiūros, susitikimas su edukacijos ir meno centro „Rupert“ kuratoriumi Adomu Narkevičiumi įstabilioje vietoje, ant Calton kalno (Calton Hill), įsikūrusioje „Collective“ galerijoje.

Dauguma „Lietuvos dienos Škotijoje“ renginių yra nemokami.

LR URM

DAR NEPRINOKĘS VAISIUS

Lietuviškas miuziklas „Šnekučiai” Andrews Osborne Acadeny Auditorium, Willoughby, Ohio.

Autoriaus nuotr.

„Šnekučiai”, dviejų veiksmų, penkiolikos scenų lietuviškas miuziklas pagal Petro Cvirkos romaną „Meisteris ir sūnūs”, 2019.09.29 Andrews Osborne Acadeny Auditorium, Willoughby, Ohio. Trukmė, su pertrauka, apie 2.5 val. Pagrindiniai (profesionalai) dainininkai-aktoriai: Ramūnas Urbietis (Deveika), Nida Grigalavičiūtė (Deveikienė), Deivis Norvilas (Krizas), Renata Norvilė (Marcelė). Liutauras Sutkus (Simas), Linas Sprindys (Andrius), Julius Jokimas (Jonas), Ramūnas Paulauskas (Anundis), Aušra Jasaitė-Paulauskas (Anundienė). Solistų balso rūšys ir scenos personažų giminystės ryšiai programoje nepažymėti. Kompozitorius Algimantas Bražinskas, režisierius Nerijus Petrokas, choreografas Alfredas Kondratavičius, libretas Antano Dilingos. Moterų choras ir Čikagos lietuvių operos choras, lietuvių tautinių šokių ansamblis „Suktinis”, baleto šokėjai.

Neaišku, kodėl šio miuziklo pavadinimas - „Šnekučiai”? Šis terminas turi menkinančią prasmę, kaip „niekučiai” „plepučiai”, ir netinka šiam veikalui, kurio pagrindinė mintis yra nenumalšinamas laisvės – fizinės, dvasinės, sielos, minties, spaudos, tautos – troškulys, siekis, užsispyrusio kaimo idealisto noras ištrūkti iš jį slegiančios aplinkos, gyventi kūrybingą, naudingą gyvenimą. Ar ne tiksliau būtų jį pavadinti „Skrydžiu į laisvę”, „Laisvės sparnais”, ir t.t.? Juk Deveika šiam ryžtingam žygiui yra sukūręs ir medinį „paukštį”, kuris jį atplėštų nuo žemės. Tai mediniai sparnai, su trim propeleriais ir ratais. Scenoje šis „aparatas” yra naudojamas dažnai, sumaniai ir įtinkinamai: kartais jis tampa tvora, kartais vartais, kitur juo ginamasi nuo užpuolikų, jis ir knarkiančio tinginio lova, ir vyrų, šokančių „Mikitą” (?), lazdos. Žmonijos istorijoje tai ne pirmas toks įvykis. Tenka tik prisiminti senovės graikų

Ikarą (Icarus), Leonardo da Vinčio išradimus ir amerikiečius brolius Orville ir Wilbur Wright. Gaila. Kad pirmoje miuziklo scenoje šis dėmesio vertas ir veikalo eigai svarbus meisterio kūrinys suglaustais sparnais buvo nustumtas į šalį lyg tuščias šieno vežimas.

Uždangai atsiskleidus, buvo neaišku – ar veiksmas vyksta dieną ar vakare. Scenos apšvietimas beveik nesikeitė per visą spektaklį, nors scenos gilumoje nuolat besikeičiančiuose vaizduose mirgėjo verpstės, juostos, trobos, juodi šikšnosparniai ir balti balandžiai, Martyno Mažvydo „Katekizmo” puslapiai, vilnijančios pievos, laukai ir Rūpintojėlis. Tuoj paaiškėjo, kad solistų operinio masto balsams prie miuziklo scenos, kuri reikalauja nedalomos, lygiavertės dainos, žodžio ir šokio darnos, prisitaikyti buvo nelengva. Nuoširdžiai į savo vaidmenis įsijaučiančių aktorių balsai mikrofonu buvo taip iškreipti, kad jie girgždėjo

kaip netepti ratai, skambėjo lyg dūžtantis stiklas, o nesiliaujantys būgnai (ar jie jau tapo tautiniu instrumentu?) buvo tikrai sunkus išbandymas ir jautriems klausytojų ausų būgneliams, ir solistų nervams. Toks orkestro triukšmas tiesiog kurtino. Taip norėjosi pasimėgauti nesudarkytu žmogaus balsu, tuo jautriausiu muzikos instrumenta. Deja, tiek solistų, tiek choristų dainų žodžiai buvo nesuprantami. Buvo apmaudu. Ateityje, šį pastatymą tobulinant, į tai būtina atkreipti dėmesį.

Scenos erdvė buvo padalinta į dvi dalis: vienoje pusėje dainininkai savo mintis ir jausmus reiškė balsu, o kitoje šokėjai tas pačias mintis įkūnijo grakščiuose, baletiniuose judesiuose, nutolusiuose nuo lietuviško tautinio šokio. Panašių ir sudėtingesnių baletinių intarpų „Šnekučiuose” buvo daug. Apsisukimai ant vienos kojos (*pirouette*) ar ore (*tour en l’Air*), skriejantys šuoliai į orą (*grand jeté*) ir kt. džiugino, buvo kuo grožėtis, bet jie buvo svetimi lietuviško kaimo aplinkai. Tačiau toks buvo choreografo sprendimas. Choreografas yra tapytojas, jo drobė yra erdvė, o jo teptukas – lankstus, klasikine maniera išlavintas jauno žmogaus kūnas.

Spektaklio spalvingumas glūdėjo ne apšviesime, bet puošniuose moterų tautiniuose rūbuose. Tačiau vyrai buvo „pilki”, o moterys, net dirbdamos lauko ar namų ruošos darbus, dėvėjo tautinius rūbus ir atrodė dailiai. Ar tai buvo idealizuotas lietuviško kaimo

atspindys, skirtas tik scenai? Keistai atrodė, kai tautiniais rūbais pasidabinusi šeiminkė šlavė grindis moderna šluota, kurios tais laikais nei su žiburiu Lietuvoje nebūtum radęs. Norėjosi kažko charakteringesnio. Puošnūs tautiniai rūbai buvo tausojami ypatingoms, svarbioms progoms, o „Šnekučiuose” vienintelė tokia proga buvo Marcelės ir Simo vestuvės – spektaklis spektaklyje - kurį galima rodyti atskirai.

Aukščiau minėta scena buvo viena iš trijų įsimintinų (ir pati ilgiausia) šiame vakare. Joje iki galo atsiskleidė visų miuziklo veikėjų sugebėjimai šokyje, dainoje ir vaidyboje su nedvejojančiu dėmesiu scenos vyksmui, ko negalima pasakyti apie kai kurias kitas spektaklio scenas. Tarp jų kartais atsirasdavo trumpos, nepatogios pauzės, kelioms svarbioms sekundėms sustabdančios veikalo eigą. Vestuvių scena buvo lyg atskiras šokių ir dainų koncertas. Jos greita slinktis reikalavo ypatingo tikslumo atidos iš visų scenos dalyvių, ir šie savo užduotį įvykdė su kaupu. Tokio dydžio choras miuzikluose nėra dažnas. Choreografiniu atžvilgiu tai buvo sudėtingiausia, sėkmingai suręsta ir vaizdžiai išplėtotą spektaklio scena.

Kitas žiūrovo dėmesį prirakinęs spektaklio momen-

tas buvo knygnešio scena, kurioje uždraustomis lietuviškomis knygomis besimėgaujantčius žmones užklumpa caro žandarai, čaižydami jų nugaras bizūnais. Savo neatlyžtančiu žiaurumu ši scena buvo sukrečianti staigmena. Pasirodžius žandarams, išsigandusių žmonių būrys staiga skyla į du galvas rankomis užsidengusių kūnų kauburius, kuriuos be gailėsčio talžo žandarai. Išradingas choreografinis sprendimas, sugretinantis baimę, smurtą ir spaudos laisvės kainą. Šioje scenoje kapodami susikūprinčius žmones žandarai skriejo beveik nesiekdami žemės.

Trečia, visiškai skirtingos nuotaikos, lyriškiausia, tyliausia ir kartu jausmingiausia miuziklo scena – Deveikos ir Krizos duetas jiems besisupant ant išskleistų medinio „paukščio” sparnų, prisimenant neišsipildžiusias jaunystės svajas ir nesėkmes, pasiruošusius pakilti į išsiilgtas erdves. Čia muzika ir gilaus jausmo paprastumas kalbėjo tiesiai į širdį, atskleisdamas kaimo žmogaus idealizmą ir neužgesinamą viltį. Duetui pasibaigus, salę keletą sekundžių gaubė tyla, kurią petraukė patenkintų klausytojų plojimai.

„Šnekučiai” yra dar bręstantis, didelių užmojų scenos meno kūrinys, dar nokstantis vaisius. Jo branduolį sudaro profesionalai, o juos supa menui pasišventę mėgėjai: balsingas choras, miklūs šokėjai ir statistai, jautrūs scenos ritmams. Choreografiškai kai kurios šokių dalys priminė garsųjį Broadway muziklą „*Fidler on the Roof*”, o lietuviškiems tautiniais šokiams nebūdingi „prisėdimai” – rusiškuosius pritūpimus... Muzikinė palyda galėtų būti įvairesnė, „arijos” buvo gana panašios. Kadangi miuziklo pagrindas yra dainininkai, orkestras turėtų jiems „nusi-lenkti” ir jų neužlieti garso tvanu. Operoje, berods pagal Gioacchino Rossini, reikia *voce, voce e ancora voce* (balso, balso ir dar balso), o miuzikle, kuris tokių didelių reikalavimų nekelia, laimingu atveju daina, žodis ir šokis įsikūnija tame pačiame asmenyje. Kai taip atsitinka, įvyksta stebuklas, „Šnekučių” „sutartinė” šioje srityje dar ne visai „sutaria”, bet graži padaryta pradžia žada giedrą ateitį.

Vytautas Matulionis

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima antradieniais 9:00-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.

Interneto svetainė: WWW.WPAT930AM.COM

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis į dr. Giedrę Kumpikas, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

BUENOS AIRĖS IR KLIVLANDAS SUJUNGTI ŠAUNIŲ VESTUVIŲ

Jaunieji po santuokos su palyda.

Subrendęs Klivlande, kur dalyvavo lietuviškuose ansambliuose ir sporte, Andrius Stankus norėjo, kad jo vestuvės įvyktų Klivlando lietuvių namų-klubo „Gintarinėje salėje“ – mieste, kuriame jis užaugo ir į kurį ruošiasi grįžti. Dabartiniu metu Andrius gyvena Miami Beach, Floridoje, darbuojasi sėkmingai komerciniu fotografu. Ten sutiko savo nuotaką argentinietę Yamila Beretervide iš Buenos Airių – to daugelio tautybių, kaip Klivlandas, miesto. Andrių sužavėjo tai, kad Yamila susipažinusi su jau per šimtą metų Argentinoje klestinčia lietuvių imigrantų kultūra, su puikiu tautiniu lietuvių ansambliu „Nemunas“, kad vertina, jog lietuviai turi net savo radijo programą „Ecos de Lituania“ („Lietuvos aidai“).

Vakare prieš vestuves, Klivlando lietuvių namų klubo pirmininkės (*Lithuanian-American Citizens Club*) Rūtos Degutienės žaliwoje sodyboje daili, Rūtos sukurta iškaba „Sveiki, atvykę“ pasitiko ir kvietė į Rūtos paruoštą džiaugsmingą puotą atvykusius gimines iš

Kanados, Čikagos Detroito, Teksako, nuotakos gimines iš Majamio, iš Klivlando – draugus ir svečius. Apsilankė ir LR garbės konsulė Ingrida Bublienė su vyru Romu norėdami pasveikinti jaunuosius Yamilą ir Andrių.

Kitą dieną jaunųjų santuoka įvyko Šv. Kazimiero parapijos šventovėje Klivlande. Klebonas Juozas Bacevičius itin jautriai ir sklandžiai pravedė vedybų apeigas, tarė prasmingą, nuoširdų žodį linkėdamas jauniesiems dvasinio ir meilės kupino vedybinio gyvenimo. Buvo jautrus momentas, kai Andriaus motina dr. Danutė Gaižutytė-Abriani ir dėdė dr. Viktoras Stankus, Andriaus paprašytas atstovauti jo a.a. tėveliui Juliui, kartu vedė Andrių prie altoriaus. Yamilos tėveliai, Ismael ir Graciela Beretervide, prie altoriaus iškilmingai atvedė jų mylimą dukrą Yamilą.

Įžengė šauni pabrolių ir pamergių palyda: vyriausias pabrolys – Andriaus geras draugas Antonio Starvaggi, kurio šeima vadovauja garsiam „Mama Santa Pizzeria Restaurant“ Mažojoje Italijoje Klivlande,

kur Andrius dirbo studentaudamas; Andriaus broliai Aleksandras, atkeliavęs iš Kinijos su žmona Ivy, ir Stevenas Abriani; jaunystės draugas Erikas Gudėnas, Yamilos brolis Nicolas Beretervide. Grakščios pamergės: vyriausioji pamergė Victoria Padernera Elias; iš Čikagos giminaitės Ramunės Gaižutytės- Papartienės dukterys Tessa ir Monika Papartytės; Alexandra Khen; Sandra Zalazar. Ta proga orias prakalbas perskaitė Andriaus teta Vida Gaižutytė-Liddie, giminaitė Ramunė Gaižutytė-Papartienė. Džiugus momentas – vyriausiojo pabrolio įteikti žiedai ir klebono J. Bacevičiaus sutuokti jaunieji – susirinkusius išjudino kelti ovacijas!

Užbaigę gražias ceremonijas svečiai ir giminės susirinko Lietuvių namų „Gintaro“ restorane priešpiečių užkandžiams: laukė stalai, skanėstais nukloti, argentinietiškos užkandėlės, kurias pagaminti Yamila ir Andrius išmokino Rūtą Degutienę. O viršutinėje „Gintarinėje salėje“ laukė lietuviški raguoliai, napoleonai, argentinietiškas vestuvinis tortas,

dr. Danutės motinos recepto tortas „Biskoptinis“ ir skaniausia vakarienė.

Be galo gyva buvo vestuvinė puota: ispaniškai aidėjo „viva“, lietuviškas „valio“. Linksmai lietuviškai muzikai grojant įžengė jaunieji, kurie turėjo praeiti pro tautinių juostų pynią, laikomą pamergių ir pabrolių. Perėjusi juostas jauna pora sušoko energingą ir nuotaikingą šokį pagal lietuviško stiliaus polkutę ir nuteikė tokiai nuotakai visus svečius.

Po jaunųjų išanginio šokio Andriaus motina dr. Danutė Gaižutytė-Abriani ir Andriaus dėdė dr. Viktoras Stankus sutiko Andrių ir Yamilą su tradicine duona, druska, tyro vandens ašotėliu, stiklinėlėmis. Dr. Danutė jausmingai minėjo, kad svečiai, giminės ir ypatingai, jau iš dangaus, jaunųjų santuoka džiaugiasi Andriaus tėvelis Julius, sesutė Kristina, seneliai Ignas ir Marija Stankai, seneliai Kazimieras ir Eleonora Gaižučiai. Dr. Viktoras sukalbėjo maldą, kad visų čia dalyvavimas jungia mus į vieną tautą. Andrius išvedė savo motiną Danutę šokti, taip atsidėkodamas, kad ji užaugino. Yamilos tėvelis susijaudinęs pagarbiai išlydėjo savo dukrą į žento šeimą.

O svečiams vis aidėjo pirmos polkutės gyva muzika, kuri užvedė visus be persto- jimo linksmai šokti iki vėlyvos nakties pagal pokylio vedėjo muzikanto, „Lietuvių radijas“ vedėjo Eugenijaus Dicevičiaus leidžiamą muziką, įterpiančio savos kūrybos ritmingą muziką tarp jaunųjų iš Majamio užsakyto Latino orkestro „Axcents“ grojamos ugningos muzikos.

Kitą rytą svečiams atsibusti ir pasistiprinti Lietuvių namuose laukė lietuviški pusryčiai. Tada rimtai paremti iš Teksaso atkeliavusią našlią

Laimą Obelenytę-Gaižutienę, Obelenių ir Gaižučių šeimas, visi rinkosi Šv. Kazimiero šventovėje išklausyti šv. Mišių už per anksti (šiais metais) iškeliavusį į amžinybę Andriaus dėdę, jo motinos dr. Danutės ir tetos Vidos brolių Kęstą Gaižutį.

Andrius prašė dėdės Viktoro atrasti jo močiutės Marijos šeimos brangenybę - „senobišką“ gintaro papuošalą ir perduoti šeimai naujai narei Yamilai, tapusiai marčia. Tai buvo padaryta po šv. Mišių per pietus kuklioje ceremonijoje dr. Danutės žaliwoje sodyboje. Danutės pusseserė Ramunė Gaižutytė-Papartienė užsegė Yamilai močiutės Marijos papuošalą.

Dėdė Viktoras, prašomas tetos Vidos vyro Tom Liddie angliškai apibūdinti gintarą, paaiškino šio brangaus daikto vardo kilmę ir variantus, nuvedančius net iki Izraelio. Literatūroje užtinkama frazė „the shekels of my heart“, reiškianti „brangenybė mano širdyje“. Andriaus brangenybė jo širdyje – tai Yamila, o Yamilos širdyje – Andrius. Patvirtindami savo santuoką ir Yamila, ir Andrius vienas kitam lietuviškai tarė „aš tave myliu“.

Andrius ir jo giminės Stankevičiai iš Montrealio, Toronto, Windrock-Orendžvilio (Windrock-Orangeville) (Linas, Alison, Marytė, Zenan, Angelė, Alexandra, Ikki, Krista, Max, Sebastijonas) nutarė suorganizuoti ekspediciją į Buenos Aires, pagal Augustino ir Aistės Žemaičių „Tikslas“ kelionių pavyzdį, kur Andriaus senelio Igno brolis Aleksandras, būdamas 23 metų, 1924 metais emigravo iš Lietuvos. Andrius tikisi tenai surasti savo giminaičių, senolio dėdės palikuonių, iš-tirti šeimos istoriją, atskleisti lietuvišką paveldą.

Klivlando lietuvių namų-klubo informacija

MUMS RAŠO
PREZIDENTO KALBA NIUJORKE

Šiandien atvyko „Dirva“. Man buvo labai malonu perskaityti Lietuvos Prezidento Gitano Nausėdos kalbą Jungtinių Tautų Generalinėje Asamblėjoje Niujorke. Atvirai kalbant, aš buvau susižavėjęs jo kalbos turiniu. Prezidentas puikiai supranta mūsų tautos interesus ir nesivaržė juos viešai iškelti tarptautinėje arenoje. Jis principingu tonu akcentavo Lietuvos požiūrį į mūsų kaimynus ir priminė visiems Lietuvos nuostolius per jos okupaciją. Prezidentas taip pat patvirtino

visiems, kad Lietuva „pakelia savo svorį“ ir toliau vykdys jos įsipareigojimus. Toliau sakė, kad gamta ir planetos kokybė lietuviams yra svarbus reikalas. Jis priminė visiems, kad Lietuvos požiūris į planetos sveikatą nesikeičia.

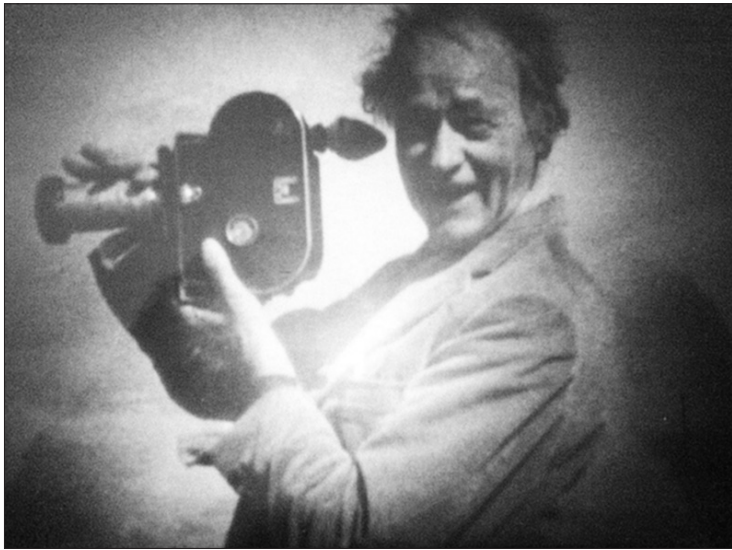
Aš ta pačia proga norėčiau pasveikinti kauniečio Sigito Tamkevičiaus pakelimą į kardinolus. Aš turėjau progos jį trumpai pažinti, kai viešėjau Lietuvoje su mūsų parapijos klebonu Gediminu Kijausku. Jis tikrai kupinas dvasinių vertybių.

Geriausio linkėjimai, Steponas Juodvalkis, Cleveland, OH

FESTIVALIO „GAIDA“ KONCERTAS – JONUI MEKUI ATMINTI

Lietuvoje aktualiosios muzikos festivalis „Gaida“ (š.m. spalio 4–19 dienomis) vieną iš koncertų skyrė Jonui Mekui atminti. Vilniaus kvartetas ir solistė Gunta Gelgotė per muziką susiejo Lietuvą ir Niujorką, kur J. Mekas ilgai gyveno.

„Didžiausias iššūkis turbūt buvo amerikiečių kompozitoriaus Tristano Pericho kūrinys kvartetui ir elektronikai, juostai, taigi mes šį kūrinį atlik-sime su kompiuteriu, galima sakyti“, – pasakoja Vilniaus

Jonas Mekas.

Pranešimo žiniasklaidai nuotr.

kvarteto koncertmeisterė Dalia Kuznecovaitė.

Kompozitorius Tristranas

Perichas kvartetui atvežė specialų įrenginį kūriniui atlikti.

LRT

UNITED STATES POSTAL SERVICE® (All Periodicals Publications Except Requester Publications)		Statement of Ownership, Management, and Circulation													
1. Publication Title DIRVA		2. Publication Number <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; text-align: center;"> <tr> <td style="width: 25%;">1</td> <td style="width: 25%;">5</td> <td style="width: 25%;">7</td> <td style="width: 25%;">-5</td> </tr> <tr> <td>8</td> <td>0</td> <td></td> <td></td> </tr> </table>		1	5	7	-5	8	0						
1	5	7	-5												
8	0														
4. Issue Frequency bi weekly		3. Filing Date September 27, 2019													
5. Number of Issues Published Annually 26		6. Annual Subscription Price \$ 55.00													
7. Complete Mailing Address of Known Office of Publication (Not printer) (Street, city, county, state, and ZIP+4®) American Lithuanian Press & Radio Assn, "Viltis" 19807 Cherokee Ave, Cleveland, OH 44119		Contact Person A.V. Matulionis Telephone (include area code) (216) 531-8150													
8. Complete Mailing Address of Headquarters or General Business Office of Publisher (Not printer) American Lithuanian Press & Radio Assn. "Viltis" P.O. Box 19010 Cleveland, OH 44119-0010															
9. Full Names and Complete Mailing Addresses of Publisher, Editor, and Managing Editor (Do not leave blank) Publisher (Name and complete mailing address) American Lithuanian Press & Radio Assn "Viltis" P.O.Box 19010 Cleveland, OH 44119-0010															
Editor (Name and complete mailing address) Gediminas Markevicius" 2713 West 71st St, I Chicago, IL 60629-2005															
Managing Editor (Name and complete mailing address) n/a															
10. Owner (Do not leave blank. If the publication is owned by a corporation, give the name and address of the corporation immediately followed by the names and addresses of all stockholders owning or holding 1 percent or more of the total amount of stock. If not owned by a corporation, give the names and addresses of the individual owners. If owned by a partnership or other unincorporated firm, give its name and address as well as those of each individual owner. If the publication is published by a nonprofit organization, give its name and address.) <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 50%; padding: 5px;">Full Name</th> <th style="width: 50%; padding: 5px;">Complete Mailing Address</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="padding: 5px;">American Lithuanian Press & Radio Assn. Viltis"</td> <td style="padding: 5px;">P.O. Box 19010 Cleveland, OH 44119-0010</td> </tr> <tr><td style="height: 20px;"></td><td></td></tr> <tr><td style="height: 20px;"></td><td></td></tr> <tr><td style="height: 20px;"></td><td></td></tr> <tr><td style="height: 20px;"></td><td></td></tr> </tbody> </table>				Full Name	Complete Mailing Address	American Lithuanian Press & Radio Assn. Viltis"	P.O. Box 19010 Cleveland, OH 44119-0010								
Full Name	Complete Mailing Address														
American Lithuanian Press & Radio Assn. Viltis"	P.O. Box 19010 Cleveland, OH 44119-0010														
11. Known Bondholders, Mortgagees, and Other Security Holders Owning or Holding 1 Percent or more of Total Amount of Bonds, Mortgages, or Other Securities. If none, check box ☒ None <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 50%; padding: 5px;">Full Name</th> <th style="width: 50%; padding: 5px;">Complete Mailing Address</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="padding: 5px;">n/a</td> <td></td> </tr> <tr><td style="height: 20px;"></td><td></td></tr> <tr><td style="height: 20px;"></td><td></td></tr> <tr><td style="height: 20px;"></td><td></td></tr> </tbody> </table>				Full Name	Complete Mailing Address	n/a									
Full Name	Complete Mailing Address														
n/a															
12. Tax Status (For completion by nonprofit organizations authorized to mail at nonprofit rates) (Check one) The purpose, function, and nonprofit status of this organization and the exempt status for federal income tax purposes: ☒ Has Not Changed During Preceding 12 Months ☐ Has Changed During Preceding 12 Months (Publisher must submit explanation of change with this statement)															

PS Form 3526, July 2014 (Page 1 of 4 (see instructions page 4)) PSN: 7530-01-000-9931

PRIVACY NOTICE: See our privacy policy on www.usps.com.

13. Publication Title DIRVA		14. Issue Date for Circulation Data Below Sept 24, 2019	
15. Extent and Nature of Circulation		Average No. Copies Each Issue During Preceding 12 Months	No. Copies of Single Issue Published Nearest to Filing Date
a. Total Number of Copies (Net press run)		500	470
b. Paid Circulation (By Mail and Outside the Mail)	(1) Mailed Outside-County Paid Subscriptions Stated on PS Form 3541 (Include paid distribution above nominal rate, advertiser's proof copies, and exchange copies)	341	338
	(2) Mailed In-County Paid Subscriptions Stated on PS Form 3541 (Include paid distribution above nominal rate, advertiser's proof copies, and exchange copies)	n/a	n/a
	(3) Paid Distribution Outside the Mails Including Sales Through Dealers and Carriers, Street Vendors, Counter Sales, and Other Paid Distribution Outside USPS®	20	20
	(4) Paid Distribution by Other Classes of Mail Through the USPS (e.g., First-Class Mail®)	71	68
c. Total Paid Distribution (Sum of 15b (1), (2), (3), and (4))		450	426
d. Free or Nominal Rate Distribution (By Mail and Outside the Mail)	(1) Free or Nominal Rate Outside-County Copies Included on PS Form 3541	26	26
	(2) Free or Nominal Rate In-County Copies Included on PS Form 3541	n/a	n/a
	(3) Free or Nominal Rate Copies Mailed at Other Classes Through the USPS (e.g., First-Class Mail)	23	23
	(4) Free or Nominal Rate Distribution Outside the Mail (Carriers or other means)	4	
e. Total Free or Nominal Rate Distribution (Sum of 15d (1), (2), (3) and (4))		53	23
f. Total Distribution (Sum of 15c and 15e)		503	449
g. Copies not Distributed (See Instructions to Publishers #4 (page #3))		197	21
h. Total (Sum of 15f and g)		700	413
i. Percent Paid (15c divided by 15f times 100)		89	88

*If you are claiming electronic copies, go to line 16 on page 3. If you are not claiming electronic copies, skip to line 17 on page 3.

PS Form 3526, July 2014 (Page 2 of 4)

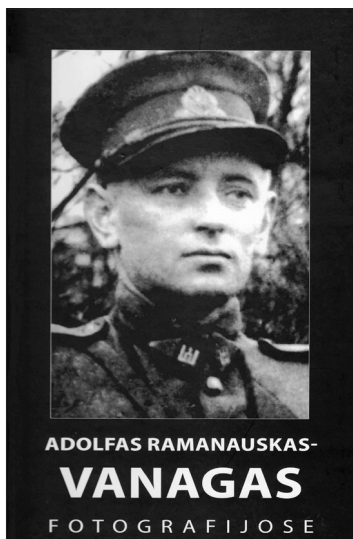
UNITED STATES POSTAL SERVICE® (All Periodicals Publications Except Requester Publications)		Statement of Ownership, Management, and Circulation										
16. Electronic Copy Circulation		<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 60%; text-align: left; padding: 5px;">Average No. Copies Each Issue During Preceding 12 Months</th> <th style="width: 40%; text-align: left; padding: 5px;">No. Copies of Single Issue Published Nearest to Filing Date</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="padding: 5px;">a. Paid Electronic Copies</td> <td style="text-align: center; padding: 5px;">-0-</td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">b. Total Paid Print Copies (Line 15c) + Paid Electronic Copies (Line 16a)</td> <td style="text-align: center; padding: 5px;">402</td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">c. Total Print Distribution (Line 15f) + Paid Electronic Copies (Line 16a)</td> <td style="text-align: center; padding: 5px;">456</td> </tr> <tr> <td style="padding: 5px;">d. Percent Paid (Both Print & Electronic Copies) (16b divided by 16c x 100)</td> <td style="text-align: center; padding: 5px;">88.2</td> </tr> </tbody> </table>	Average No. Copies Each Issue During Preceding 12 Months	No. Copies of Single Issue Published Nearest to Filing Date	a. Paid Electronic Copies	-0-	b. Total Paid Print Copies (Line 15c) + Paid Electronic Copies (Line 16a)	402	c. Total Print Distribution (Line 15f) + Paid Electronic Copies (Line 16a)	456	d. Percent Paid (Both Print & Electronic Copies) (16b divided by 16c x 100)	88.2
Average No. Copies Each Issue During Preceding 12 Months	No. Copies of Single Issue Published Nearest to Filing Date											
a. Paid Electronic Copies	-0-											
b. Total Paid Print Copies (Line 15c) + Paid Electronic Copies (Line 16a)	402											
c. Total Print Distribution (Line 15f) + Paid Electronic Copies (Line 16a)	456											
d. Percent Paid (Both Print & Electronic Copies) (16b divided by 16c x 100)	88.2											
☒ I certify that 50% of all my distributed copies (electronic and print) are paid above a nominal price.												
17. Publication of Statement of Ownership												
☒ If the publication is a general publication, publication of this statement is required. Will be printed in the October 22, 2019 issue of this publication. ☐ Publication not required.												
18. Signature and Title of Editor, Publisher, Business Manager, or Owner		Date										
President		September 27, 2019										
I certify that all information furnished on this form is true and complete. I understand that anyone who furnishes false or misleading information on this form or who omits material or information requested on the form may be subject to criminal sanctions (including fines and imprisonment) and/or civil sanctions (including civil penalties).												

PS Form 3526, July 2014 (Page 3 of 4)

PRIVACY NOTICE: See our privacy policy on www.usps.com.

PRISTATYTA KNYGA–ALBUMAS „ADOLFAS RAMANAUSKAS– VANAGAS FOTOGRAFIJOSE”

Š. m. spalio 9 d. LK Vilniaus įgulos karininkų ramovėje (Pamėnkalnio g. 13) buvo pristatyta knyga— albumas „Adolfas Ramanauskas—Vanagas fotografijose“. Šiame leidinyje pateikiama išsami Lietuvos valstybės vadovo, kovojusio su sovietine okupacija, Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio (LLKS) 1949 m. Vasario 16—osios Deklaracijos signataro, LLKS Gynybos pajėgų vado generolo Adolfo Ramanausko—Vanago biografija, prabilusi ne tik rašytiniais faktais, bet ir unikaliomis autentiškais, istorinėmis nuotraukomis. Jos buvo paslėptos paties partizanų vado derva hermetizuotose talpyklose, žemėje išbuvusiose visą sovietmetį ir surastose iš lagerio grįžusios jo žmonos Birutės — partizanės, slapyvardžiu „Vanda“. Dalį fotografijų pavyko išsaugoti šeimai, kita dalį Lietuvoje, JAV, Kanadoje A. Ramanausko—Vanago dukrai A. Ramanauskaitei—Skokauskienei perdavė jo studijų draugai, mokiniai. Albume esančiose fotografijose įamžinta A. Ramanausko—Vanago vaikystė, mokslo metai gimnazijoje, studijos Klaipėdos pedagoginiame institute, laisvalaikio akimirkos su bendramoksliais iš Karo mokyklos, pedagoginio darbo, partizaninio karo bei laisvės kovų metai. Dalis fotografijose įamžintų akimirkų liudija apie tai, kad A. Ramanausko—Vanago pasišventimas kovai už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę išliko tautos ir valstybės atmintyje kaip pagarbos ir pasididžiavimo ženklai. Pasak generolo dukters Auksutės Ramanauskaitės—Skokauskienės, A. Ramanauskas—Vanagas savo atsiminimuose rašė, kad

Knyga-albumas „Adolfas Ramanauskas-Vanagas fotografijose”.

šmeižto nebus išvengta ir nuolat skatino laisvės kovų brolius rašyti dienoraščius. Didžiausią dalį albume užima fotografijos iš partizaninio karo, laisvės kovų laikotarpio. Albumo pabaigoje – fotografijų dalis, pavadinta „Paskutinė kelionė”. Jose tūkstančiai Lietuvos žmonių, aukščiausių Lietuvos valstybės vadovų, bažnyčios hierarchų, užsienio valstybių diplomatų atsiveikinimo akimirka išreiškia pagarbą lydėdami A. Ramanausko–Vanago palaidus į pašventintą Amžinojo poilsio vietą Antakalnyje, Lietuvos valstybės vadovų panteone. „Valstybinių laidotuvių metu jaučiau jo darbų didybę, atrodė, kad tą dieną jis vėl buvo kartu su tauta. Tai buvo tarsi pergalė – vėl visi kartu ir suvienyti. Kol mūsų atmintis gyva, nėra pamiršti ir jo darbai. Žmonės privalo žinoti tiesą apie laisvės kovas”, – kalbėjo generolo dukra.

Leidinio sudarytoja A. Ramanauskaitė Skokauskienė yra išleidusi aštuonias knygas laisvės kovų tematika, organizavusi ir vykdžiusi daugiamečių edukacinių projektą jaunimui „Laisvės kovų atmintis ateities kar-

„DIRVAI” AUKOJO:

B. Gričius,
Agoura Hills, CA 55
Tautos Fondas,
New York, NY 25

**Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame**

toms", organizavusi žygius „Laisvės kovų takais su partizanų vado dukra Aukse" visose 8–iose partizanų buvusiose apygardose, paskelbusi daugybę straipsnių, skaičiusi paskaitas laisvės kovų tematika ne tik Lietuvoje, bet ir JAV, Kanadoje, Gruzijoje, Lenkijoje, Italijoje. Jos pastangomis yra atstatytas buvęs jos tėvo A. Ramanausko–Vanago bunkeris Dzūkijoje, pastatyti atminimo ženklai istorinėse laisvės kovų vietose.

Renginį organizavo LK Vilniaus įgulos karininkų ramovė. Prieš albumo pristatymą buvo rodoma režisierės Danguolės Bunikienės kino juosta „Nužudytas, bet nenugalėtas“, o baigiantis renginiui žmonės tikino, kad generolo A. Ramanausko–Vanago dukters žodžiai giliai įsirėžė į širdį, o klausantis jo paties užrašytų prisiminimų nepavyko sutramdyti ašarų.

„Albumo pristatymas vyko Kretingoje, Palangoje, Gargžduose (Klaipėdos rajonas), Klaipėdoje, Varėnoje, Druskininkuose, Marijampolėje, Kaune, Vilniuje. Susitikimai buvo be galo šilti, buvo juntamas susidomėjimas leidiniu, noras bendrauti”, – išpūdziaisu „Dirvos” skaitytojais dalijosi leidinio sudarytoja Auksutė Ramanauskaitė-Skokauskienė.

Parengė „Dirvos” korespondentė Živilė Gurauskienė

Knygos-albumo „Adolfas Ramanauskas-Vanagas fotografijose” pristatymas Palangoje.

„LAISVĖS BĖGIMU” VAŠINGTONE
PAGERBTAS GENEROLO
TADO KOSCIUŠKOS ATMINIMAS

Lietuvos ir Lenkijos ambasados Vašingtone spalio 6 dieną surengė „Laisvės bėgimą”, kuris buvo skirtas Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės ir Lenkijos Karalystės 1794-ųjų sukilimo vado, generolo, kovų už JAV nepriklausomybę didvyrio Tado Kosciuškos atminimui, Pasaulio lietuvių metams ir Lenkijos bei JAV diplomatinį santykių užmezgimo šimtmečiui pažymėti.

Sveikindamas renginio dalyvius Lietuvos ambasadoriaus pavaduotojas Dovydas Špokauskas pažymėjo, kad vertybės, kuriomis visą savo gyvenimą vadovavosi Tadas Kosciška, yra aktualios ir šiandien, o minint Pasaulio lietuvių metus, Lietuvos, Lenkijos ir JAV glaudų bendradarbiavimą ir partnerystę svarbu pasidžiaugti mūsų bendra istorija ir istorinėmis asmenybėmis,

kurios mus sieja.

„Tadas Kosciška yra didvyris, kuriuo didžiuojasi ne viena tauta ir valstybė”, – pažymėjo Dovydas Špokauskas.

Renginio svečiai ne kartą prisiminė JAV Prezidento Tomo Džefersono žodžius apie generolą Tadą Kosciuską, kad tai yra tyriausias laisvės sūnus, kurį jam yra tekę pažinti.

Bėgime, kuris buvo surengtas šalia JAV sostinės esančiame nacionaliniame parke, dalyvavo beveik 400 žmonių. Antrus metus iš eilės prie renginio organizavimo prisijungia ir Lietuvos ambasada JAV. Sporto entuziastai, diplomatai, JAV institucijų bei Lietuvos ir Lenkijos diasporos atstovai įveikė simbolinę 5 kilometrų distanciją. Vaikai bėgo trumpesnę vieno kilometro atstumą. Bėgimo dalyviai buvo apdovanoti specialiais

Bėgime, kuris buvo surengtas šalia JAV sostinės esančiame nacionaliniame parke, dalyvavo beveik 400 žmonių.

Lietuvos ambasados Vašingtone nuotr.

suvenyrais ir sportine atributika, po bėgimo buvo surengtas piknikas - renginio dalyviai turėjo progos pabendrauti tarpusavyje, pasivaišinti tradiciniais lietuviškais ir lenkiškais skanėstais.

„Laisvės bėgimas” buvo surengtas bendradarbiaujant su Montgomerio apygardos

bėgimo klubo ir sportinę aprangą gaminančia įmone „4F”. Bėgimo, skirto pagerbti T. Kosciuškos atminimą, tra-

diciją 2017 metais pradėjo Lenkijos ambasada.

Lietuvos ambasados Vašingtone informacija

LIETUVIAI DALYVAVO BENAMIAMS VAIKAMS PADĖTI
SKIRTAME BĖGIME

Bėgimo dalyviai (iš kairės): Rasa Džiugaitė, Andrius Jurevičius, Dalia Dubauskienė, LR garbės konsulas dr. Jonas Prunskis ir dr. Terri Prunskis.

LR garbės konsulato Aspens, CO nuotr.

Spalio 6 d., sekmadienį, Čikagos priemiestyje Elgine esančiame parke „Festival” vyko bėgimas „Let’s Move Elgin 5K/10K 2019”, kurio rėmėjų sąrašas yra ir LR garbės konsulas dr. Prunskis su žmona Terri, o dr. Terri Dallas-Prunskis jau kelinti metai yra šio bėgimo organizacinio komiteto direktorė. Bėgimo metu surinktos lėšos skiriamos

Čikagos Šiaurės-Vakarų priemiesčių benamiams vaikams, kurių šiuo metu priskaičiuojama iki 750. Bėgime dalyvavo nemažas būrys *Retired Profesional Football Players Association* narių bei kitų rėmėjų. Šįmet bėgime pirmą kartą dalyvavo ir Čikagos lietuvių bėgimo klubas, viena iš šio klubo narių Rasa Džiugaitė užėmė pirmą vietą 10K bėgi-

me 40-44 amžiaus grupėje, kiti lietuviai taip pat užėmė prizines vietas skirtingose amžiaus grupėse. Tikimasi, kad kitais metais dar daugiau lietuvių prisijungs prie šio labdarai skirto projekto.

Daugiau informacijos: <http://www.letsmoveelgin.com>

LR Garbės konsulato Aspens, CO informacija

ROTARY KLUBAS KVIEČIA Į LABDARINGĄ BĖGIMĄ

Spalio 27 d., sekmadienį, 4 val. p. p. *Old Oak County Club* (14200 S Parker Rd., Homer Glen, IL 60491) vyks Čikagos lietuvių Rotary klubo organizuojamas labdaringas 5 km bėgimas, pasipuošus Helovyno kostiumais *HAUNTED OAK 5K*. Surinktos lėšos bus skirtos judėjimo negalių turintiems žmonėms. Renginio šūkis – „Bėkime už tuos, kurie

negali!”.

Kviečiame registruotis interneto svetainėje <https://runsignup.com/Race/IL/HomerGlen/HauntedOak> iki SPALIO 26 D. Registruotis reikia visiems vyresniems nei 8 metų amžiaus bėgimo dalyviams. Mažiesiems bėgikams atskiros varžybos prasidės 3:40 val. po p., prieš pagrindines varžybas. Jiems nereikės mokėti registracijos mokesčio, o visi pasiekusieji

finišą bus apdovanoti medaliais! Negalintys bėgti kviečiami eiti.

Jūsų lauks ne tik prizai, užkandžiai, bet ir apdovanojimai už įspūdingiausius kostiumus bei įvairios stailgmenos!

Organizatoriai

1 YR - 2.50%
2 YR - 2.75%

MOBILE BANKING | INTERNATIONAL WIRES
CREDIT/DEBIT CARDS | SAVINGS | CHECKING

310.828.7095 | info@clcu.org
www.clcu.org

